



# MONITORUL OFICIAL

## AL

### ROMÂNIEI

Anul XIII — Nr. 414

PARTEA I  
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 26 iulie 2001

#### SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
<b>LEGI ȘI DECRETE</b>			
375.			
— Lege pentru ratificarea Memorandumului de finanțare convenit între Guvernul României și Comisia Europeană privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare pentru măsura „Construcția și reabilitarea secțiunilor 4 și 5 ale autostrăzii București—Cernavodă, România”, semnat la București la 22 decembrie 2000 și la Bruxelles la 23 octombrie 2000 .....	1-2		
Momermendum de finanțare convenit între Guvernul României și Comisia Europeană privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin			
		520.	
		— Decret privind promulgarea Legii pentru ratificarea Memorandumului de finanțare convenit între Guvernul României și Comisia Europeană privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare pentru măsura „Construcția și reabilitarea secțiunilor 4 și 5 ale autostrăzii București—Cernavodă, România”, semnat la București la 22 decembrie 2000 și la Bruxelles la 23 octombrie 2000 .....	2-32
			32

## LEGI ȘI DECRETE

### PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

#### LEGE

**pentru ratificarea Memorandumului de finanțare convenit între Guvernul României și Comisia Europeană privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare pentru măsura „Construcția și reabilitarea secțiunilor 4 și 5 ale autostrăzii București—Cernavodă, România”, semnat la București la 22 decembrie 2000 și la Bruxelles la 23 octombrie 2000**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. 1. — Se ratifică Memorandumul de finanțare convenit între Guvernul României și Comisia Europeană privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare pentru măsura „Construcția și reabilitarea secțiunilor 4 și 5 ale autostrăzii București—Cernavodă, România”, semnat la București la 22 decembrie 2000 și la Bruxelles la 23 octombrie 2000.

Art. 2. — (1) În cadrul contractelor încheiate cu contractorii locali pentru executarea de lucrări și furnizarea de bunuri și servicii plățile pot fi efectuate și în moneda euro.

(2) Cheltuielile aferente costurilor neeligibile incluse în Planul de finanțare prevăzut în anexa nr. II la memorandumul de finanțare se suportă de la bugetul de stat, prin bugetul ordonatorului principal de credite.

(3) Sumele necesare pentru continuarea finanțării măsurii, în cazul indisponibilității temporare a contribuției comunitare ISPA, se prevăd în bugetul de stat la alineatul „Transferuri aferente Fondului național de preaderare”, în bugetul Ministerului Finanțelor Publice — „Acțiuni generale” și se transferă, prin bugetul ordonatorului principal de credite, autorității responsabile cu implementarea măsurii —

Regia Autonomă „Administrația Națională a Drumurilor din România“, urmând să se regularizeze cu fondurile transferate de Comisia Europeană în limita sumelor eligibile cheltuite.

(4) În cazul în care sumele prevăzute la alin. (3) vor fi cheltuite în alt scop decât cel prevăzut în memorandumul de finanțare, autoritatea responsabilă cu implementarea măsurii va restitui aceste sume la bugetul de stat.

*Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 21 mai 2001, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.*

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,  
**PUSKÁS VALENTIN-ZOLTÁN**

*Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 18 iunie 2001, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.*

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR  
**VALER DORNEANU**

București, 10 iulie 2001.  
Nr. 375.

Măsura ISPA nr. 2000/RO/16/P/PT/003

### MEMORANDUM DE FINANȚARE

**convenit între Guvernul României și Comisia Europeană privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare pentru măsura „Construcția și reabilitarea secțiunilor 4 și 5 ale autostrăzii București—Cernavodă, România“\*)**

C(2000).../...

Comisia Europeană, denumită în continuare *Comisia*, acționând pentru și în numele Comunității Europene, denumită în continuare *Comunitatea*, reprezentată de comisarul pentru politica regională, domnul Michel Barnier, pentru Comisie, pe de o parte, și Guvernul României, reprezentat de domnul Petre Roman, ministrul afacerilor externe, denumit în continuare *Beneficiar*, pe de altă parte,

au convenit următoarele:

#### ARTICOLUL 1

Măsura la care se face referire în art. 2 va fi implementată și finanțată din resursele bugetare ale Comunității, în conformitate cu prevederile cuprinse în prezentul memorandum. Măsura la care se face referire în art. 2 va fi implementată cu respectarea Condițiilor generale prevăzute în anexa la acordul-cadru semnat între Comisie și Beneficiar, completat cu prevederile prezentului memorandum și ale anexelor la acesta.

#### ARTICOLUL 2

##### Identificarea măsurii

Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare va contribui, sub forma asistenței financiare nerambursabile, la finanțarea următoarei măsuri, conform celor descrise în anexa nr. I:

Numărul măsurii: 2000/RO/16/P/PT/003

Titlul: Construcția și reabilitarea secțiunilor 4 și 5 ale autostrăzii București—Cernavodă, România

Durata: — data începerii: data semnării memorandumului de finanțare de către Comisie

— data finalizării: până la 31 decembrie 2005

Localizare: județele Călărași, Ialomița și Constanța din România

Grup: Coridorul european de transport nr. IV (drum).

#### ARTICOLUL 3

##### Angajamentul

(1) Cheltuielile eligibile maxime, publice sau echivalente, care pot fi luate în considerare la calcularea asistenței financiare sunt de 95.616.000 euro.

(2) Ponderea asistenței acordate de Comunitate pentru această măsură este stabilită la 75% din cheltuielile publice totale sau echivalente, conform celor indicate în Planul de finanțare prezentat în anexa nr. II.

(3) Valoarea maximă a asistenței prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare este stabilită la 71.712.000 euro.

(4) Suma de 11.100.000 euro este angajată din bugetul pe anul 2000, din linia bugetară B7-020. Angajamentele privind tranșele anuale ulterioare se vor baza pe planul de finanțare inițial sau revizuit pentru măsura respectivă, în funcție de stadiul implementării măsurii și de disponibilitatea resurselor bugetare.

#### ARTICOLUL 4

##### Plățile

(1) Asistența comunitară va acoperi plățile referitoare la măsura pentru care s-au făcut angajamente valabile din punct de vedere juridic de către Beneficiar și pentru care s-a alocat în mod specific finanțarea. Aceste plăți trebuie să fie în legătură cu lucrările descrise în anexa nr. I.

(2) Plățile efectuate înainte de data semnării de către Comisie a memorandumului de finanțare nu sunt eligibile pentru asistența în cadrul Instrumentului pentru Politici Structurale de Preaderare.

(3) Măsura descrisă în anexa nr. I și plățile efectuate de autoritatea responsabilă cu implementarea măsurii vor fi încheiate nu mai târziu de data de 31 decembrie 2005. Raportul cerut pentru plata soldului final va fi transmis în termen de maximum 6 luni de la această dată.

(4) Plata în avans este stabilită la 11.100.000 euro și va fi transferată după cum urmează:

— o sumă de 5.050.000 euro este plătită după semnarea de către Beneficiar a prezentului memorandum;

— restul este plătit după semnarea de către Beneficiar a primului contract de lucrări, după prezentarea planului de achiziții conform celor specificate la art. 8 paragraful (3).

(5) În conformitate cu prevederile pct. (5) din secțiunea a III-a din anexa nr. III.1, Comisia va accepta pentru această măsură o valoare totală a plăților în avans și intermediare

\*) Traducere.

reprezentând 90% din totalul asistenței financiare nerambursabile acordate.

## ARTICOLUL 5

**Respectarea legilor și politicilor Comunității**

Măsura se va realiza cu respectarea prevederilor relevante stabilite în acordurile europene și va contribui la punerea în aplicare a politicilor comunitare, în special a celor referitoare la transporturi și rețele transeuropene.

## ARTICOLUL 6

**Proprietatea intelectuală**

Beneficiarul și autoritatea responsabilă cu implementarea, menționată la pct. 3 din anexa nr. I, se vor asigura în ceea ce privește obținerea tuturor drepturilor de proprietate intelectuală pentru studii, schițe, planuri, publicitate și alte materiale produse în legătură cu planificarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului. Acestea vor garanta accesul și dreptul de a utiliza aceste materiale de către Comisie sau de orice alt organism ori persoană delegată de Comisie. Comisia va utiliza aceste materiale numai în scop propriu.

## ARTICOLUL 7

**Permisele și autorizările**

Orice tipuri de permise și/sau autorizări necesare pentru implementarea măsurii trebuie să fie eliberate de autoritățile competente ale Beneficiarului la timp și în conformitate cu legislația națională.

## ARTICOLUL 8

**Condițiile specifice legate de măsură**

Fără a se aduce atingere condițiilor generale prevăzute în anexa nr. III, asistența financiară nerambursabilă acordată de Comunitate se află sub rezerva următoarelor condiții:

## 1. Condiția privind evaluările și situația activelor

Comisia își rezervă dreptul de a revizui valoarea asistenței prin ISPA, stabilită la art. 3, dacă în termen de 5 ani de la data finalizării lucrărilor condițiile de exploatare (trafic, încasări din tarife etc.) diferă în mod semnificativ față de evaluările inițiale făcute pentru stabilirea nivelului asistenței financiare nerambursabile și/sau dacă există o modificare substanțială care:

a) afectează natura exploatării sau condițiile de implementare ori conferă unui organism public sau privat un avantaj nejustificat; și

b) rezultă din modificarea formei de proprietate asupra oricărei părți a infrastructurii finanțate sau dintr-o încetare ori modificare reală a condițiilor de exploatare.

Țara beneficiară va informa Comisia asupra oricărei modificări și va cere acordul prealabil din partea Comisiei pentru aceste modificări.

## 2. Condiția privind disponibilitățile

Asistența financiară nerambursabilă a Comunității pentru măsură este acordată sub rezerva punerii la dispoziție de către autoritățile implicate a unor resurse suficiente pentru asigurarea exploatării și întreținerii eficiente a activelor.

## 3. Condiții privind plata în avans

a) Înainte de plata primului avans un manager de proiect și o unitate distinctă de management al proiectului vor fi desemnate în cadrul Administrației Naționale a Drumurilor.

b) Cea de-a doua plată în avans se va face sub rezerva:

— unui angajament din partea Administrației Naționale a Drumurilor referitor la luarea de măsuri de corecție necesare pentru atenuarea impactului proiectului asupra mediului;

— prezentării unei evaluări complete privind impactul asupra mediului (EIA), inclusiv a unei consultări publice;

— prezentării și publicării unei autorizații emise de Ministerul Apelor și Protecției Mediului pe baza EIA menționate mai sus.

Lucrările la secțiunea 4 a autostrăzii nu vor putea începe atâta timp cât procedura EIA nu va fi pe deplin finalizată.

c) A doua tranșă a plății în avans este condiționată de prezentarea de către Beneficiar a planului de achiziții care trebuie să fie aprobat de Comisie.

4. Înainte de efectuarea plății finale Beneficiarul va prezenta un program de întreținere a infrastructurii. Acest program va cuprinde o perioadă de 10 ani, începând cu data de 1 ianuarie 2006, va asigura resursele financiare adecvate și va respecta exploatarea conform standardelor prevăzute în Directiva C.E. nr. 96/53.

5. Se vor aplica reglementările Comunității Europene privind procedura de licitare și contractare.

## ARTICOLUL 9

Prevederile privind implementarea, descrise în anexele la prezentul memorandum de finanțare, fac parte integrantă din acesta.

Nerespectarea condițiilor și prevederilor privind implementarea va fi tratată de Comisie conform procedurii stipulate în secțiunea a VIII-a din anexa nr. III.1.

## ARTICOLUL 10

Textul autentic al acestui memorandum de finanțare este prezentul document semnat mai jos.

Semnat la București la 22 decembrie 2000.

Pentru Beneficiar,

**Petre Roman,**

ministrul afacerilor externe al României

Semnat la Bruxelles la 23 octombrie 2000.

Pentru Comunitate,

**Michel Barnier,**

membrou al Comisiei Europene

**Lista cuprinzând anexele**

- Anexa nr. I „Descrierea măsurii“
- Anexa nr. II „Plan de finanțare“
- Anexa nr. III:
  - Anexa nr. III.1 „Prevederi financiare privind implementarea ISPA“
  - Anexa nr. III.2 „Prevederi privind eligibilitatea cheltuielilor pentru măsurile finanțate prin ISPA“
    - Anexa nr. III.3 „Model de cerere de plată pentru raportarea progresului financiar și fizic și pentru solicitarea de modificări“
    - Anexa nr. III.4 „Acord privind cerințele minime de control financiar aplicabile măsurilor finanțate prin ISPA“
    - Anexa nr. III.5 „Acord cu privire la nereguli și la recuperarea sumelor încasate eronat prin ISPA“
    - Anexa nr. III.6 „Cerințe privind informarea și publicitatea“

**DESCRIEREA MĂSURII**  
**Rezumatul măsurii nr. 2000/RO/16/P/PT/003**

1. **Denumirea măsurii:** Construcția și reabilitarea secțiunilor 4 și 5 ale autostrăzii București—Cernavodă, România

2. **Autoritatea care prezintă cererea** (coordonatorul național ISPA)

2.1. Numele: Hildegard Carola Puwak, ministrul integrării europene

2.2. Adresa: Ministerul Integrării Europene

Direcția coordonare programe de dezvoltare

Eugen Teodorovici, director

Str. Apolodor nr. 17, latura Nord, sectorul 5, București

Telefon: +40-1-301.16.23

Fax: +40-1-301.16.26

E-mail: eugen.teodorovici@mie.ro

3. **Autoritatea responsabilă cu implementarea** (după cum este definită la pct. 2 din secțiunea a II-a din anexa nr. III.2)

3.1. Numele: Octav Filimon

Administrația Națională a Drumurilor

3.2. Adresa: Bd Dinicu Golescu nr. 38, sectorul 1, București

E-mail: admin.AND@mx.and.logicnet.ro

4. **Beneficiarul final** (în cazul în care acesta este alt organism decât autoritatea menționată la pct. 3): ca mai sus

5. **Localizare**

5.1. Țara beneficiară: România

5.2. Regiunea: județele Călărași, Ialomița și Constanța

6. **Descrierea**

**Programul. Proiectul. Măsura**

Programul privind construcția autostrăzii București—Constanța este împărțit în faza 1 a proiectului (București—Cernavodă), care urmează să fie implementată din anul 2000, și faza 2 (Cernavodă—Constanța), planificată să fie implementată din anul 2010.

Faza 1 a proiectului este la rândul său divizată în măsura propusă, care urmează să fie cofinanțată de Guvernul României și ISPA, și într-un subproiect paralel, finanțat de B.E.I. și de Guvernul României.

Proiectul îl reprezintă faza 1 de realizare a construcției autostrăzii București—Cernavodă, în 5 secțiuni, după cum urmează:

Numărul secțiunii		Lungimea (km)	Tipul de lucrări
1	București—Fundulea	26,5	Construcție 2x2 benzi
2	Fundulea—Lehliu	29,2	Construcție 2x2 benzi
3	Lehliu—Drajna	41,6	Construcție 1x2 benzi
4	Drajna—Fetești	36,8	Construcție 1x2 benzi
5	Fetești—Cernavodă	17,2	Reabilitare 2x2 benzi
	București—Cernavodă	151,2	

Faza 2, propusă să fie implementată din anul 2010, va consta din construcția celei de-a doua căi de rulare pentru secțiunile 3 și 4 și construcția secțiunii Cernavodă—Constanța (aproximativ 48,5 km).

În prezent numai secțiunea Fetești—Cernavodă, care traversează fluviul Dunărea, este operațională. Construcția restului secțiunilor autostrăzii București—Constanța a fost începută în anul 1991, cu finanțarea României. Din cauza lipsei de fonduri bugetare lucrările au progresat foarte încet. Totuși procesul a fost recent relansat prin semnarea unui acord de împrumut cu B.E.I. în noiembrie 1999 pentru realizarea primei faze.

Ca urmare, proiectul propus va implica finanțare de la B.E.I., ISPA și Guvernul României.

**Măsura**

Măsura propusă de acest proiect, care urmează să fie cofinanțată de ISPA și de Guvernul României, este dată de construcția secțiunii 4 (Drajna—Fetești) și de reabilitarea secțiunii 5 (Fetești—Cernavodă), ceea ce înseamnă:

Numărul secțiunii		Lungimea (km)	Tipul de lucrări
4	Drajna—Fetești	36,8	Construcție 1x2 benzi
5	Fetești—Cernavodă	17,2	Reabilitare 2x2 benzi
	Măsura	54,0	

În cadrul acestei scheme B.E.I. se va concentra pe secțiunile 2 și 3 (Fundulea—Lehliu și Lehliu—Drajna), asigurând finanțarea paralelă a proiectului, dar nu și cofinanțarea directă a măsurii. În plus costurile secțiunii 1 (București—Fundulea) vor fi suportate în cea mai mare parte de Guvernul României.

Trebuie, de asemenea, remarcat că măsura propusă să fie cofinanțată de ISPA se referă la un tronson neîntrerupt pe drumul București–Cernavodă și ia în considerare cea mai redusă rentabilitate financiară și economică a secțiunii 4.

Măsura propusă cuprinde două contracte de lucrări (unul pentru fiecare secțiune), precum și un singur contract de servicii de consultanță.

Serviciile de consultanță pentru secțiunile 4 și 5 vor fi asigurate printr-un singur contract care să cuprindă:

- revizuirea studiilor de fezabilitate și realizarea unei EIA complete, în conformitate cu directivele relevante ale Uniunii Europene;
- proiectul tehnic și detaliile de execuție, respectiv elaborarea documentelor de licitație;
- asistența acordată Administrației Naționale a Drumurilor în cursul achiziționării și contractării;
- supravegherea lucrărilor în calitate de inginer FIDIC, inclusiv asistența pe durata perioadei de garanție.

Acești consultanți se vor asigura că regulile Comisiei privind achizițiile, contractarea și execuția lucrărilor sunt aplicate.

#### Standardele de proiectare

Standardele de proiectare se bazează pe standardele autostrăzilor transeuropene (TEM). Proiectarea este, de asemenea, în conformitate cu reglementările Directivei C.E. nr. 96/53 cu privire la greutate și dimensiuni, permițând o greutate pe osie de maximum 11,5 tone. Viteza proiectată va fi de 140 km/h și, în mod excepțional, de 120 km/h în anumite locuri speciale.

Platforma completă, astfel proiectată, va avea o lățime de 26 m, incluzând:

- două căi de rulare (două benzi de 3,75 m fiecare = 7,5 m pe cale de rulare);
- benzi de încadrare (două benzi de 0,5 m fiecare, la marginea fiecărei căi de rulare);
- benzi de urgență de 2,5 m fiecare;
- acostamente de 0,5 m fiecare;
- zona mediană de 3 m.

Pe toată lungimea ei autostrada va avea îngrădire laterală.

7. **Obiectivele** (a se folosi indicatorii cantitativi prevăzuți în tabelul 15.1 din formularul aplicației pentru asistență)

Principalele obiective ale acestei măsuri:

- îmbunătățirea fluxurilor comerciale;
- prevenirea apariției blocajelor, prin creșterea capacității drumului;
- reducerea accidentelor grave și a numărului de morți cu aproximativ 60% (situația actuală: 38 de morți, 81 de răniți grav);
- creșterea vitezei medii (de la 70 km/h la 120 km/h) pe secțiunea 5.

Construcția autostrăzii București–Constanța este, de asemenea, inclusă ca atare în prioritățile pe termen mediu ale Programului național de adoptare a acquisului comunitar — iunie 1999 (pag. 179), iar secțiunea București–Cernavodă face parte din pachetul de urgență al Pactului de stabilitate în Balcani.

Măsura propusă va asigura o infrastructură rutieră de înaltă calitate pe secțiunea cu trafic intens a Coridorului IV din România, între București, capitala României, și Constanța, cel mai mare port la Marea Neagră și un important centru turistic. Împreună cu autostrada București–Pitești (care va fi pe deplin reabilitată la sfârșitul anului 2000), aceasta va crea un efect de rețea.

#### Indicatorii care vor fi utilizați în monitorizarea progresului fizic al construcției proiectului

Secțiunea Drajna–Fetești (36,8 km):

Indicator fizic	Valoarea unitară (de exemplu: m <sup>3</sup> , ml, nr.)	Volum
Cale de rulare	km	una pe 36,8 km
Poduri*)	nr.	2
Pasaje*)	nr.	8
Canale de scurgere*)	nr.	51
Noduri rutiere*)	nr.	1
Centru de întreținere	nr.	1
Spațiu de servicii	nr.	1
Stație de taxare	nr.	1

\*) Structuri proiectate și construite într-o configurație de 4 benzi.

Secțiunea Fetești–Cernavodă (17,2 km):

Indicator fizic	Valoarea unitară (de exemplu: m <sup>3</sup> , ml, nr.)	Volum
Reabilitarea căii de rulare	km	ambele pe 17,2 km
Reabilitarea podurilor	nr.	2
Reabilitarea pasajelor	nr.	2
Reabilitarea viaductelor	nr.	4
Reabilitarea stației de taxare	nr.	1

**8. Grafic estimativ de realizare**

	Data începerii	Data terminării
Studiu de fezabilitate*)	mai 1999	iulie 1999
Analiza cost/beneficiu*)	mai 1999	iulie 1999
Analiza financiară*)	mai 1999	iulie 1999
EIA:		
Secțiunea 4 Drajna–Fetești	ianuarie 2001	aprilie 2001
Secțiunea 5 Fetești–Cernavodă	ianuarie 2001	aprilie 2001
Proiecte și documente de licitație detaliate:		
Secțiunea 4 Drajna–Fetești	ianuarie 2001	septembrie 2001
Secțiunea 5 Fetești–Cernavodă	ianuarie 2001	aprilie 2001
Achiziționarea terenurilor	aprilie 2000	aprilie 2001
Construcția:		
Secțiunea 4 Drajna–Fetești	iunie 2002	mai 2005
Secțiunea 5 Fetești–Cernavodă	decembrie 2001	noiembrie 2002
Faza operațională:		
Secțiunea 4 Drajna–Fetești	iunie 2005	
Secțiunea 5 Fetești–Cernavodă	decembrie 2002	

\*) Efectuat/efectuată de SPEA Engineering (studiu inițial în anul 1993 de către Transroute) cu finanțare B.E.I.

**9. Analiza cost/beneficiu economic și social****Traficul și dimensiunea infrastructurii**

Traficul mediu zilnic anual pe drumurile existente (AADT) (drumurile naționale DN3 și DN3A), în anul 1999, pe fiecare secțiune, este prezentat mai jos (trafic direct, excluzând traficul local). Este prezentat, de asemenea, și traficul în orele de vârf (ADT).

Secțiunea	Lungimea (km)	AADT 1999	Vârf ADT 1999
București–Fundulea	26,50	9.544	1.855
Fundulea–Lehliu	29,20	6.722	1.307
Lehliu–Drajna	41,60	4.139	805
Drajna–Fetești	36,80	5.243	1.019
Fetești–Cernavodă	17,20	4.690	912

În cazul fără tarife de utilizare consultantul a presupus că tot traficul, altul decât cel local, de pe coridorul central (DN3 și DN3A) va utiliza noua autostradă (trafic normal). Traficul adițional deviat (dinspre coridorul nordic DN2 și DN2A) a fost estimat la 20% din traficul normal de pe autostradă. În plus traficul generat a fost estimat la 10% din traficul normal de pe autostradă.

Au fost aplicate rate de creștere anuală a traficului de 3,5% pentru perioada 1999–2011 și de 3,0% începând din anul 2012.

În acest sens nivelul capacității de trafic a fost calculat după cum urmează: capacitatea de trafic a unei singure benzi, cu un nivel bun de deservire, a fost considerată de 1.400 vehicule/oră. Prin aplicarea ratei de creștere a traficului situația este următoarea:

Secțiunea	Vârf ADT 2015	Capacitatea (2x2 benzi)	Ponderea	Capacitatea (2x1 benzi)	Ponderea
1. București–Fundulea	3.034	5.600	0,5	2.800	1,1
2. Fundulea–Lehliu	2.138	5.600	0,4	2.800	0,8
3. Lehliu–Drajna	1.317	5.600	0,2	2.800	0,5
4. Drajna–Fetești	1.666	5.600	0,3	2.800	0,6
5. Fetești–Cernavodă	1.491	5.600	0,3		

**NOTĂ:**

Secțiunea existentă Fetești–Cernavodă este deja prevăzută cu 2x2 benzi.

Se poate concluziona că soluția optimă este să se construiască o autostradă cu 2x2 benzi pe primele două secțiuni (București–Fundulea și Fundulea–Lehliu), în timp ce pe următoarele două secțiuni (Lehliu–Drajna și Drajna–Fetești) să se construiască numai 2x1 benzi.

**Beneficii economice**

Următoarele tipuri de beneficii au fost luate în considerare:

- economii la costurile operării vehiculelor (COV);
- economii legate de accidente și de consecințele acestora;
- economii de timp;
- generare și deviere de trafic;
- confortul călătoriei.

Economiile la COV au fost calculate după cum urmează:

- vehicule ușoare: 2,2 cenți euro/vehicul/km;
- vehicule grele: 6,6 cenți euro/vehicul/km.

Valorile economice unitare corespunzătoare persoanelor decedate sau rănite în accidente pe drumuri ori pe autostrăzi au fost estimate la 100.000 euro/decedat și 4.000 euro/rănit, corespunzător unei treimi din valoarea standard utilizată în țările vest-europene, cu următoarele rate ale accidentelor:

Număr/an	Autostrada	Medie drumuri naționale (DN 3, 3A și 22C)
Decedați	15	38
Răniți grav	31	81

A fost estimată o economie medie de 0,5 cenți euro pe vehicul și km.

Economiile de timp au fost, de asemenea, estimate, pe baza valorii medii de timp pentru autoturisme, LGV și HGV, la 3,5 euro/oră, 5,0 euro/oră și, respectiv, 4,0 euro/oră, corespunzător unei valori cuprinse între 1,5 și 2,5 euro/oră/persoană. Aceasta înseamnă o economie de 3,2 cenți euro/vehicul/km.

În cazul în care se percep tarife volumul traficului pe autostradă a fost estimat după cum urmează:

Taxa (cenți euro/km/uap)	Volumul traficului pe autostradă
0,00	100%
1,50	95%
2,5	80%
5,00	40%
10,00	10%

NOTĂ:

uap = unitate autovehicul pasageri (în engleză: *pcu*).

Traficul deviat de pe varianta alternativă din partea de nord (DN2–DN2A) a fost estimat la 20% din traficul normal de pe autostradă. În plus traficul generat a fost estimat la 10% din traficul normal de pe autostradă.

Pentru a se ține seama de beneficiile legate de sporirea confortului conducerii și de certitudinea timpului de călătorie, în condițiile în care s-ar construi autostrada, s-a aplicat o primă de 1,12 cenți euro/vehicul ușor/km, respectiv de 6,87 cenți euro/vehicul greu/km.

Aceasta conduce la următorul tabel general:

Beneficii (cenți euro/km)	Vehicule ușoare	Vehicule grele
COV	2,20	6,60
Accidente	0,50	0,50
Timp	3,20	3,20
Altele	1,12	6,87
<b>Total:</b>	<b>7,02</b>	<b>17,17</b>

În ceea ce privește traficul generat se folosesc rate unitare de 3,51 cenți euro/vehicul ușor/km, respectiv de 8,59 cenți euro/vehicul greu/km, ceea ce reprezintă jumătate din ratele „normale“.

Cazul: fără tarife de utilizare — toate vehiculele

Beneficiu (de exemplu, economii de timp)	Valoarea unitară (cenți euro/vehicul/km)	Valoarea prezentă (VP) — euro — (rata discountului 10%)	% din totalul beneficiilor
COV	Nu există date disponibile	107.615.410	32,00
Accidente	Nu există date disponibile	22.647.870	6,73
Timp	Nu există date disponibile	144.946.390	43,09
Altele	Nu există date disponibile	61.139.740	18,18
<b>Total:</b>	<b>Nu există date disponibile</b>	<b>336.349.420</b>	<b>100,00</b>

NOTĂ:

În cazul cu tarife de utilizare valoarea prezentă a beneficiilor poate fi estimată aplicându-se estimările asupra traficului din tabelul de mai sus.

#### Rezultatele analizei

Următoarele rezultate sunt obținute pentru secțiunea București—Fetești a autostrăzii, presupunându-se ca faza 2 (construcția celei de-a doua căi de rulare între Lehliu și Fetești) are loc în perioada 2010—2013.

Valoarea prezentă netă și raportul cost/beneficiu sunt calculate folosindu-se o rată de discount de 10%.

Cazul: fără tarife de utilizare

Rata rentabilității economice	RRE	11,44%
Valoarea prezentă netă (euro)	VPN	45.442
Raportul beneficiu/cost	B/C	1,16

Cazul: taxa de 1,5 cenți/km

Rata rentabilității economice	RRE	10,91%
Valoarea prezentă netă (euro)	VPN	28.612
Raportul beneficiu/cost	B/C	1,10

Cazul: taxa de 2,5 cenți/km

Rata rentabilității economice	RRE	9,29%
Valoarea prezentă netă (euro)	VPN	– 21.845
Raportul beneficiu/cost	B/C	0,92

#### Variante multimodale și legătura cu reabilitarea căii ferate București—Constanța

Se intenționează construirea autostrăzii București—Cernavodă în același timp cu reabilitarea și modernizarea căii ferate București—Constanța. În plus față de politica generală a Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței de a asigura o dezvoltare echilibrată a ambelor moduri de transport, în special de-a lungul coridoarelor de transport transeuropene, există o puternică complementaritate între modurile de transport și o oarecare specializare.

Traficul de mărfuri utilizează predominant calea ferată. Prezența industriei grele în regiunea Constanța (extracția și rafinarea țițeiului, metalurgie, construcții navale, chimie, prelucrarea cimentului), precum și tipul de trafic desfășurat în portul Constanța (țiței și produse petroliere, baloturi, saci pentru produse chimice și ciment, metale, minereuri, containere, lemn, cereale) generează în special trafic pe calea ferată.

În prezent numai 4% din vehiculele de pe coridorul de drum sunt vehicule grele. Se apreciază că această pondere va rămâne neschimbată chiar și după deschiderea autostrăzii. Pe această rută traficul rutier de mărfuri este și va rămâne consacrat bunurilor de volum mic/valoare mare.

În ceea ce privește pasagerii două aspecte au o relevanță specială:

- în primul rând trebuie subliniat că ponderea totală a mașinilor proprietate personală (125 de autoturisme de pasageri la 1.000 de locuitori în 1998), chiar dacă aflată în constanță și puternică creștere, este totuși extrem de redusă în România în comparație cu media Uniunii Europene. Ca urmare, în multe cazuri nu există o concurență reală între transportul de pasageri pe calea ferată și cel rutier, ci mai mult o complementaritate;

- în al doilea rând regiunea Constanța este principala regiune turistică a României (litoralul Mării Negre deține 41% din capacitatea totală de turism a României) și reprezintă un puternic potențial pentru viitor. Mai mult, dezvoltarea unor legături de transport de înaltă calitate, care reduc timpul total de călătorie între București și Constanța la aproximativ două ore sau mai puțin (pentru ambele moduri), va genera o creștere însemnată a traficului turistic și de afaceri.

#### 10. Principalele elemente ale analizei financiare

Autostrada va fi prevăzută cu o stație de taxare, urmând să se colecteze tarife de la utilizatori. Studiile anterioare au indicat că un nivel acceptabil din punct de vedere social al tarifului ar fi cuprins între 1,5 și 2,5 cenți euro/km pentru mașini de pasageri (vezi și tabelul prezentat la pct. 9).

##### Rata rentabilității financiare

În cazul în care se iau în considerare costurile totale ale investiției, ceea ce înseamnă nu numai cea parte a investiției legată de taxare, facilități de operare și întreținere, dar și costurile integrale ale investiției pentru realizarea fazei 1 (respectiv 414,80 milioane euro fără taxe), rata rentabilității financiare este aproximativ 0% și, în fapt, nesemnificativă.

În tabelul următor este prezentată valoarea prezentă netă a investiției financiare, calculată, pentru diferite niveluri ale taxei, în USD, cu o rată de discount de 10%.

Valoarea prezentă netă	Niveluri ale taxei (euro/km/autovehicul de pasageri)			
	1,5 cenți	2,5 cenți	5 cenți	10 cenți
– fără asistența ISPA (milioane euro, 10%)	–314,93	–305,33	–307,58	–324,98
– cu asistența ISPA (milioane euro, 10%)	–339,33	–229,72	–231,98	–249,38

##### Susținere

Prin urmare, s-a optat pentru abordarea care vizează acoperirea costurilor de exploatare și de întreținere din veniturile din taxare. Aceste costuri sunt următoarele:

- costurile anuale pentru întreținerea și exploatarea curentă;
- alocația anuală pentru întreținerea periodică;



• acea parte a costurilor investiției legată numai de construcția stațiilor de taxare, precum și a instalațiilor, facilităților și echipamentelor corespunzătoare.

Costul de investiție aferent, prevăzut să se realizeze în faza 1, se ridică la 24,14 milioane euro (fără taxe). Cheltuielile anuale (costurile pentru întreținerea și exploatarea curentă) au fost estimate la suma de 1,126 milioane euro, iar alocația anuală pentru întreținerea periodică, la suma de 1,195 milioane euro.

Pe această bază analizele financiare realizate pentru secțiunea București—Fetești au condus la următoarele valori ale ratei interne de rentabilitate financiară (costuri = numai costurile facilităților de taxare, întreținere și exploatare):

Secțiunea de autostradă	1,5 cenți/km	2,5 cenți/km	10,0 cenți/km
București—Fetești	10,3%	14,7%	5,1%

Veniturile colectate din taxare se vor ridica la:

• 4,6 milioane euro pentru un nivel al taxei de 1,5 cenți/km și uap (în ipoteza că volumul traficului în acest caz va fi de 95% din traficul de pe autostradă în cazul fără taxare); sau

• 6,5 milioane euro pentru un nivel al taxei de 2,5 cenți/km și uap (presupunând că volumul traficului în acest caz va fi de 80% din traficul de pe autostradă în cazul fără taxare).

Ca urmare, veniturile din taxare colectate vor acoperi cu ușurință costurile de exploatare și întreținere.

#### Organizare

Autostrada va fi prevăzută cu centre de întreținere având echipament și personal de întreținere corespunzătoare. Fiecare centru de întreținere va deservi câte o secțiune.

Consultanții angajați pentru servicii de proiectare și supraveghere a lucrărilor pregătesc în prezent o strategie comună de taxare, în scopul de a se asigura o aplicare consecventă de-a lungul întregii autostrăzi. În plus va fi elaborat un proiect comun în ceea ce privește necesitățile de operare și întreținere.

Autostrada va fi exploatată de o organizație consacrată. Nu s-a adoptat încă o decizie finală în această privință, urmând să se aibă în vedere mai multe opțiuni: cadrul instituțional creat pe lângă Administrația Națională a Drumurilor, respectiv Direcția autostrăzi, și posibila transformare a acesteia într-o nouă companie sau agenție publică a autostrăzilor cu taxare, căreia Administrația Națională a Drumurilor să îi transfere eventual activitățile sale privind autostrăzile și care să susțină noile investiții propuse în sectorul autostrăzilor. O asemenea companie (sau agenție) ar urma să fie organizată în mod eficient, cu personal redus și asistat în mod corespunzător. Acesta se va ocupa de reabilitarea, operarea și întreținerea autostrăzilor existente, precum și de proiectarea, supravegherea construcției, operarea și întreținerea noilor autostrăzi. Pe termen lung compania publică ar putea eventual să își transfere activele și activitatea unui concesionar privat sau, alternativ, să atragă participarea privată la capitalul său.

Un consultant internațional a fost angajat (iunie 2000) pentru a sprijini Administrația Națională a Drumurilor în analizarea acestor probleme și pentru a propune varianta optimă. Serviciile acestui consultant sunt finanțate din împrumutul B.E.I. (contractul de asistență tehnică).

Trebuie menționat, de asemenea, că în momentul încheierii construcției autostrăzii București—Cernavodă Administrația Națională a Drumurilor va avea deja un număr de ani de experiență în monitorizarea operării și întreținerii realizate de o companie privată pe autostrada București—Pitești (licitație în curs de desfășurare).

#### 11. Analiza impactului asupra mediului

Proiectul face parte din clasa de dezvoltare prevăzută în anexa I la Directiva CEE nr. 85/337 (Directiva C.E. nr. 97/11).

Au fost executate deja următoarele studii de mediu:

• studii de preinvestiție realizat de consultantul internațional Transroute în august 1993 (raport interim, secțiunea V E) în limba franceză;

• studiul de fezabilitate realizat de proiectantul român Iptana în martie 1995 (volumele V A, V B, XV A și XV B) în limba română;

• studii detaliate de impact asupra mediului realizate de Institutul Român de Mediu — ICIM, pe fiecare dintre cele 4 secțiuni ale autostrăzii, între București și Fetești, în anul 1991.

Autorizațiile de mediu pentru construirea autostrăzii au fost deja emise, pe această bază, în luna iunie 1996 pentru secțiunea 4 și în luna martie 1997 pentru secțiunea 5 de Ministerul Apelor și Protecției Mediului și, respectiv, de Agenția pentru Protecția Mediului Constanța. Vechile autorizații au fost reinnoite la data de 8 mai 2000.

Se vor realiza studii pe scară largă legate de evaluarea impactului asupra mediului, în conformitate cu directivele relevante ale Uniunii Europene, de către consultanți internaționali angajați de Administrația Națională a Drumurilor, și se vor desfășura consultații publice complete, ca parte componentă a EIA. EIA și planurile de atenuare a impactului asupra mediului vor fi încheiate în luna aprilie 2001 pentru secțiunile 4 și 5.

Planul de atenuare a impactului asupra mediului, care va fi elaborat de consultanți, va include și un plan de monitorizare pe perioada desfășurării lucrărilor, care să fie aplicat constructorilor și controlat de inginerul supraveghetor.

Documentele de licitație vor prevedea măsuri de protecție a mediului: reducerea nivelului de praf prin controlarea emisiilor la stațiile de producție (stațiile de concasare și asfalt), stropirea drumului pentru reducerea nivelului de praf, controlul debitului de apă prin instalarea unor canale corespunzătoare, construcția de tancri de colectare a apei poluate provenite de la echipamentele de întreținere, prevenirea poluării pânzei de apă freatică, controlul emisiei fonice a echipamentelor, implementarea unui sistem adecvat de management al traficului și a unor semnalizări adecvate, verificarea protecției mediului la carierele de piatră și asigurarea redării în circuitul natural a carierelor de piatră.

În plus activitățile șantierului vor fi monitorizate de agențiile locale de mediu.

## 12. Cost și asistență (în euro)

— milioane euro —

	Drajna—Fetești secțiunea 4			Fetești—Cernavodă secțiunea 5			Total faza 1 secțiunile 4 și 5			p.m.: Total faza București—Cernavodă		
	Costuri totale	Cheltuieli efectuate înainte de întocmirea cererii	Costuri eligibile	Costuri totale	Cheltuieli efectuate înainte de întocmirea cererii	Costuri eligibile	Costuri totale	Cheltuieli efectuate înainte de întocmirea cererii	Costuri eligibile	Costuri totale	Cheltuieli efectuate înainte de întocmirea cererii	Costuri eligibile
Cost de planificare/ proiectare	1,50	p.m.	1,50	0,21	p.m.	0,21	1,71	p.m.	1,71	13,88	p.m.	13,88
Achiziții de terenuri	0,00	p.m.	0,00	0,00	p.m.	0,00	0,00	p.m.	0,00	2,18	p.m.	2,18
Pregătirea și organizarea șantierului	8,63	p.m.	8,63	0,73	p.m.	0,73	9,36	p.m.	9,36	42,74	p.m.	42,74
Lucrări principale	62,30	6,34	55,95	4,99	p.m.	4,99	67,29	6,34	60,94	388,54	116,90	271,65
Echipamente și mașini	1,87	0,00	1,87	4,00	p.m.	4,00	5,87	0,00	5,87	14,61	0,42	14,19
Asistență tehnică	0,00	0,00	0,00	0,00	p.m.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Supervizare pe parcursul implementării	3,28	p.m.	3,28	0,21	p.m.	0,21	3,48	p.m.	3,48	13,88	p.m.	13,88
Neprevăzute	9,88	0,00	9,88	1,56	p.m.	1,56	11,44	0,00	11,44	49,71	0,00	49,71
Taxe/impozite publice	19,34	p.m.	0,00	1,66	p.m.	0,00	21,01	p.m.	0,00	95,16	p.m.	0,00
Altele (mutarea utilităților)	4,06	1,25	2,81	0,00	p.m.	0,00	4,06	1,25	2,81	10,30	3,74	6,55
<b>TOTAL:</b>	<b>110,86</b>	<b>7,59</b>	<b>83,92</b>	<b>13,36</b>	<b>0,00</b>	<b>11,70</b>	<b>124,22</b>	<b>7,59</b>	<b>95,62</b>	<b>631,02</b>	<b>121,06</b>	<b>414,80</b>

## Autostrada București—Cernavodă — faza 1, secțiunile 4 și 5:

— euro —

	Costuri totale (faza 1, secțiunile 4 și 5)	Cheltuieli efectuate înainte de întocmirea cererii	Alte costuri neeligibile	Total costuri eligibile
Cost planificare/proiectare	1.708.000	p.m.	0	1.708.000
Achiziții de terenuri	0	p.m.	0	0
Pregătirea șantierului	9.360.000	p.m.	0	9.360.000
Lucrări principale	67.288.000	6.344.000	0	60.944.000
Echipamente și mașini	5.872.000	0	0	5.872.000
Asistență tehnică	p.m.	0	p.m.	0
Supervizare pe parcursul implementării	3.484.000	p.m.	0	3.484.000
Neprevăzute	11.440.000	0	0	11.440.000
Taxe/impozite publice	21.008.000	p.m.	21.008.000	0
Altele (mutarea serviciilor)	4.056.000	1.248.000	0	2.808.000
<b>TOTAL:</b>	<b>124.216.000</b>	<b>7.592.000</b>	<b>21.008.000</b>	<b>95.616.000</b>

## NOTĂ:

Cheltuielile efectuate înainte de întocmirea cererii se referă la lucrările executate între anii 1992 și 1999 pentru construcția secțiunii 4 (Drajna—Fetești).

— euro —

Cost total	Costuri eligibile				Finanțare nerambursabilă ISPA	Procent finanțare nerambursabilă (%)
	Contribuția sectorului privat	Cheltuieli înainte de data eligibilă	Alte cheltuieli neeligibile	Cost eligibil total		
124.216.000	—	7.592.000	21.008.000	95.616.000	71.712.000	75

**Ponderea asistenței: 75%**

Dacă ponderea cofinanțării măsurii prin ISPA este de 75%, aplicată secțiunilor 4 și 5, ponderea efectivă a cofinanțării pe ruta București—Cernavodă este de 17,3% din costurile eligibile.

**13. Implicarea instituțiilor financiare internaționale**

Asistența financiară nerambursabilă ISPA va cofinanța costurile totale ale lucrărilor pe secțiunile Drajna—Fetești și Fetești—Cernavodă împreună cu cofinanțarea de la Guvernul României, în timp ce finanțarea B.E.I. și a Guvernului României se va concentra pe lucrările de pe secțiunile București—Fundulea (Guvernul României), Fundulea—Lehliu și Lehliu—Drajna (B.E.I.). Împrumutul B.E.I. în valoare de 210 milioane euro (semnat în noiembrie 1999) va acoperi costurile estimate ale construcțiilor respective.

Trebuie, de asemenea, menționat că pe același coridor secțiunea Pitești—București este în curs de reabilitare pe baza unui împrumut B.E.R.D. în valoare de 50 milioane euro.

**14. Condiții specifice legate de măsură**

Vezi memorandumul de finanțare.

ANEXA Nr. II

**PLAN DE FINANȚARE**  
**(bazat pe angajamentele de la bugetul Uniunii Europene)**

Titlul măsurii: Construcția și reabilitarea secțiunilor 4 și 5 ale autostrăzii București—Cernavodă, România  
Nr. ISPA: 2000/RO/16/P/PT/003

— euro —

Anul	Cost total	Cost neeligibil	Cost eligibil								Împrumut (FI*)	
			Total	ISPA	Autoritatea națională							
					Guvern	Autoritate regională	Autoritate locală	Altele				
1 = 2+3	2	3 = 5+7+8+9+10	(%) 4 = 3/1	5	(%) 6 = 5/3	7	8	9	10	11	(%) 12 = 11/1	
2000	19.226.800	4.426.800	14.800.000	77	11.100.000	75	3.700.000	—	—	—	—	—
2001	13.236.600	3.046.800	10.189.800	77	7.642.000	75	2.547.800	—	—	—	—	—
2002	91.752.600	21.126.400	70.626.200	77	52.970.000	75	17.656.200	—	—	—	—	—
2003	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2004	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2005	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2006	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ne-structurat pe ani	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<b>Total:</b>	<b>124.216.000</b>	<b>28.600.000</b>	<b>95.616.000</b>	<b>77</b>	<b>71.712.000</b>	<b>75</b>	<b>23.904.000</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>

\*) De specificat.



**PREVEDERI FINANCIARE  
privind implementarea ISPA**

**SECȚIUNEA I**

**Forme și rate de asistență**

(1) Asistența Comunității prin ISPA poate fi sub formă de asistență nerambursabilă directă, de asistență rambursabilă sau orice altă formă de asistență.

Asistența rambursată către autoritatea de management sau către altă autoritate publică va fi refolosită în același scop.

(2) Rata asistenței din partea Comunității, acordată prin ISPA, poate fi de până la 75% din cheltuiala publică sau echivalentă, inclusiv cheltuielile făcute de organisme ale căror activități se încadrează într-un cadru legal sau administrativ care face ca acestea să fie privite ca echivalente ale unor organisme publice. Comisia poate propune creșterea acestei rate până la 85%, în special acolo unde consideră că o rată mai mare de 75% este necesară pentru îndeplinirea unor măsuri esențiale pentru atingerea obiectivelor generale ale ISPA.

Rata asistenței și suma maximă a asistenței financiare nerambursabile ISPA vor fi specificate în memorandumul de finanțare aferent măsurii respective.

În cazul asistenței rambursabile sau în cazul în care există un interes special al Comunității, rata de asistență trebuie redusă ținându-se seama de:

- a) disponibilitatea cofinanțării;
- b) capacitatea măsurii de a genera venituri; și
- c) aplicarea corespunzătoare a principiului „poluatorul plătește”.

(3) Măsurile care generează venituri în conformitate cu paragraful (2) b) sunt cele care privesc:

- a) infrastructura a cărei folosință implică taxe provenite de la utilizatori;
- b) investiții productive în sectorul de mediu.

Comisia a elaborat recomandări privind aplicarea principiului „poluatorul plătește”.

(4) Măsurile privind studiile preliminare și asistența tehnică pot fi finanțate în mod excepțional în proporție de 100% din costurile totale.

(5) Măsurile acoperite de un memorandum de finanțare vor fi implementate de țara beneficiară în strânsă colaborare cu Comisia, care își va păstra responsabilitatea pentru utilizarea fondurilor alocate.

**SECȚIUNEA a II-a**

**Angajamente**

(1) Comisia implementează cheltuielile prin ISPA în conformitate cu Reglementarea financiară aplicabilă bugetului general al Comunității Europene, pe baza memorandumului de finanțare care va fi încheiat între Comisie și țara beneficiară.

Totuși angajamentele bugetare anuale referitoare la asistența acordată măsurilor vor fi efectuate în unul dintre următoarele două moduri:

- a) Angajamentele pentru măsurile finanțate prin ISPA, care vor fi realizate pe parcursul a 2 ani sau mai mult, trebuie, ca regulă generală și sub rezerva pct. b), să fie efectuate în rate anuale.

Angajamentele pentru prima rată anuală vor fi făcute de Comisie la semnarea memorandumului de finanțare referitor la măsură.

Acest angajament nu va depăși totalul plății în avans, prevăzută la paragraful (2) din secțiunea a III-a de mai jos, și al asistenței financiare nerambursabile pentru cheltuielile estimate pentru primul an indicat în planul de finanțare.

Angajamentele pentru ratele anuale următoare trebuie să se bazeze pe planul de finanțare inițial sau revizuit al măsurii. Acestea vor fi acordate, în principiu, la începutul

fiecărui an financiar, dar nu mai târziu de data de 1 aprilie a anului în discuție, cu condiția ca cheltuielile preconizate pentru anul următor să le justifice și ca progresul lucrărilor să demonstreze că proiectul avansează satisfăcător către finalizare și sub rezerva disponibilității resurselor bugetare.

b) Pentru măsurile cu o durată mai mică de 2 ani și pentru care asistența Comunității nu depășește 20 milioane euro un prim angajament de până la 80% din totalul asistenței acordate poate fi făcut când Comisia semnează memorandumul de finanțare referitor la măsură.

Diferența va fi angajată în condițiile în care progresul lucrărilor demonstrează că proiectul înaintază satisfăcător către finalizare și sub rezerva disponibilității resurselor bugetare.

(2) Cu excepția cazurilor deplin justificate, asistența angajată pentru o măsură la care lucrările fizice nu au început în intervalul de 2 ani de la data semnării de către Comisie a memorandumului de finanțare referitor la măsură va fi anulată.

În orice caz Comisia trebuie să informeze în timp util țara beneficiară și autoritatea desemnată atunci când există riscul unei anulări.

**SECȚIUNEA a III-a**

**Plăți**

(1) Plățile pot lua forma fie a unui avans, fie a unor plăți intermediare sau a diferenței finale.

Plățile intermediare și plata diferenței finale trebuie să se refere la cheltuieli certificate și plătite, care trebuie susținute de facturi primite sau de documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

(2) Plățile în avans

Ca regulă generală, un avans de până la 20% din totalul asistenței acordate prin ISPA, așa cum a fost inițial decis, va fi plătit autorității desemnate, astfel cum este definit la paragraful (9).

Avansul este, ca regulă generală, transferat în următoarele moduri:

— o primă tranșă de până la jumătate din valoarea avansului este plătită când țara beneficiară semnează memorandumul de finanțare;

— diferența este plătită după semnarea primului contract, în mod normal primul contract de lucrări.

Abaterile de la această regulă generală trebuie aprobate printr-o decizie a Comisiei în memorandumul de finanțare referitor la măsură.

Întregul avans sau părți din acesta trebuie returnate de autoritatea desemnată, menționată în paragraful (2), dacă nici o cerere de plată nu a fost transmisă Comisiei în termen de 12 luni de la data la care a fost plătit avansul. Valoarea avansului care trebuie returnat va fi stabilită de Comisie pe baza cheltuielilor eligibile făcute efectiv. Returnarea avansului nu duce la anularea asistenței acordate de Comunitate.

(3) Plățile intermediare

Plățile intermediare sunt efectuate de Comisie către autoritatea desemnată, la cererea acesteia, dacă măsura progresează satisfăcător către finalizare, și vor fi făcute pentru a se rambursa cheltuielile efectuate și certificate, sub rezerva următoarelor condiții:

— țara beneficiară a înaintat un raport care să descrie progresul măsurii din punct de vedere al indicatorilor fizici și financiari și conformitatea acesteia cu memorandumul de finanțare, inclusiv, atunci când este cazul, orice condiții specifice referitoare la asistență;

— s-au luat măsuri în sensul îndeplinirii observațiilor și recomandărilor autorităților de inspecție naționale și/sau comunitare;

— au fost indicate măsurile luate pentru corectarea oricăror probleme tehnice, financiare și legale care au apărut;

— a fost analizată orice îndepărtare de la planul de finanțare inițial;

— au fost descrise etapele parcurse pentru publicitatea măsurii.

Țara beneficiară va fi informată de Comisie dacă nu a îndeplinit una dintre condițiile stipulate mai sus.

Va fi folosit modelul standard furnizat de Comisie pentru cererile de plată și pentru rapoartele de progres fizic și financiar.

(4) Țările beneficiare trebuie să se asigure că cererile de plată sunt înaintate Comisiei, ca regulă generală, de 3 ori pe an, până la 1 martie, 1 iulie și 1 noiembrie cel mai târziu.

(5) Suma totală a plăților efectuate conform paragrafelor (2) și (3) nu trebuie să depășească 80% din totalul asistenței acordate. Comisia poate mări acest procent până la 90% în cazuri justificate.

(6) Plata diferenței finale din asistența acordată de Comunitate

Plata diferenței finale din asistența acordată de Comunitate, calculată pe baza cheltuielilor certificate și într-adevăr efectuate, va fi făcută dacă:

— măsura a fost realizată în conformitate cu obiectivele sale;

— măsura a îndeplinit condițiile sale specifice, astfel cum sunt menționate în memorandumul de finanțare;

— raportul final menționat în secțiunea a V-a a fost înaintat Comisiei;

— autoritatea desemnată sau organismul menționat în paragraful (2) a înaintat Comisiei o cerere de plată, în termen de 6 luni de la data limită de finalizare a lucrării, pentru cheltuielile specificate în memorandumul de finanțare;

— țara beneficiară certifică Comisiei că informațiile furnizate în cererea de plată și în raport sunt corecte;

— țara beneficiară a transmis Comisiei declarația menționată în apendicele B la anexa nr. III.4;

— toate măsurile de informare și publicitate stabilite de Comisie, prevăzute în anexa nr. III.6, au fost implementate;

— când managementul asistenței acordate pentru o măsură este conferit agențiilor de implementare din țările beneficiare în sistem descentralizat, țările beneficiare furnizează Comisiei toate informațiile necesare pentru a verifica dacă regulile Comunității privind achizițiile publice au fost îndeplinite, în special cele care privesc publicarea anunțurilor de licitație și transmiterea rapoartelor de evaluare a ofertelor și de adjudecare a contractului, și dacă au fost respectate toate condițiile specificate în memorandumul de finanțare.

(7) Dacă raportul final menționat mai sus nu este transmis Comisiei în termen de 6 luni de la data de finalizare a lucrărilor și de efectuare a plăților, astfel cum este specificată în memorandumul de finanțare, partea de asistență care reprezintă diferența finală pentru acea măsură va fi anulată.

(8) Cererile pentru plățile intermediare și pentru plata finală prezentate de țara beneficiară sunt însoțite de o declarație a responsabilului național cu autorizarea, care specifică numai plățile legate de cheltuielile susținute de facturile primite sau de alte documente contabile cu valoare probativă și care sunt conforme prevederilor care guvernează eligibilitatea cheltuielilor pentru proiectele finanțate prin ISPA, astfel cum sunt specificate în anexa nr. III.2.

(9) Rata asistenței acordate de Comisie prin acest memorandum de finanțare va fi făcută către o entitate cen-

trală, Fondul Național, desemnată de țara beneficiară să primească asemenea plăți. Ca regulă generală, plățile trebuie făcute de Comisie într-un singur cont bancar desemnat de țara beneficiară, nu mai târziu de două luni de la primirea unei cereri valide și complete de plată. Acest termen limită nu se aplică pentru plata avansului. Fondul Național trebuie să transfere cât de repede posibil și în totalitate contribuția ISPA către organismele responsabile cu implementarea.

(10) Fondul Național, condus de responsabilul național cu autorizarea (RNA), va avea întreaga responsabilitate pentru managementul fondurilor în cadrul țării beneficiare. RNA va fi, de asemenea, responsabil pentru returnarea către Comisie a oricăror fonduri plătite în plus sau nejustificat.

Responsabilitățile responsabilului național cu autorizarea sunt stabilite în memorandumul de înțelegere încheiat între Comisie și țările beneficiare.

#### SECȚIUNEA a IV-a

##### **Folosirea euro**

(1) Sumele cuprinse în aplicațiile pentru asistență împreună cu planul de finanțare relevant vor fi prezentate în euro.

(2) Sumele privind asistența și planurile de finanțare aprobate de Comisie vor fi exprimate în euro.

(3) Declarațiile de cheltuieli care justifică cererile de plată corespunzătoare trebuie exprimate în euro.

Rata de schimb care va fi folosită trebuie să fie rata financiară contabilă a Comisiei, aplicabilă pentru luna în care declarația de cheltuieli a fost înregistrată în documentele contabile ale autorităților responsabile cu managementul financiar al proiectului. Rata lunară de schimb este fixată conform prevederilor art. 1 (2) din Reglementarea Comisiei (EURATOM, ECSC, EC) nr. 3418/93 care stabilește regulile detaliate de implementare a unor prevederi ale Reglementării financiare din 21 decembrie 1977. Rata de schimb este rata din penultima zi lucrătoare a lunii precedente pentru care ratele sunt stabilite. Comisia va informa autoritățile responsabile cu privire la această rată<sup>1)</sup>.

(4) Plățile asistenței financiare acordate de Comisie trebuie făcute în euro către autoritatea desemnată de țara beneficiară în acest sens.

#### SECȚIUNEA a V-a

##### **Raportul final**

Autoritatea sau organismul responsabil cu implementarea măsurii trebuie să transmită Comisiei un raport final în termen de cel mult 6 luni de la finalizarea măsurii. Raportul final va conține următoarele:

a) descrierea lucrărilor efectuate, însoțită de indicatori fizici, cuantificări ale cheltuielilor pe categorii de lucrări și măsurile luate cu privire la clauzele specifice conținute în decizia de acordare a asistenței financiare nerambursabile;

b) certificatul de conformitate a lucrărilor cu decizia de acordare a asistenței financiare nerambursabile;

c) o primă evaluare a gradului de îndeplinire a rezultatelor prevăzute, mai ales cu privire la:

— data efectivă de implementare a măsurii;

— indicarea modului în care măsura va fi administrată după finalizare;

— confirmarea, dacă este necesar, a previziunilor financiare, în special a celor legate de costurile de operare și veniturile așteptate;

— confirmarea previziunilor socioeconomice, în special a costurilor și beneficiilor așteptate;

— indicarea acțiunilor luate pentru a se asigura protecția mediului și costurile acestora, inclusiv concordanța cu principiul „poluatorul plătește“;

— data la care măsura finanțată devine operațională;

d) informații referitoare la acțiunile de publicitate.

<sup>1)</sup> <http://europa.eu.int/comm/dg19/infoeuro/fr/index.htm>

## SECȚIUNEA a VI-a

**Amendamente la memorandumul de finanțare**

(1) Dacă cheltuiala publică sau echivalentă într-adevăr efectuată diferă de cheltuiala planificată inițial, asistența acordată de Comunitate va fi modificată luându-se în calcul aceasta, dar nu trebuie să depășească suma maximă stabilită în memorandumul de finanțare.

O schimbare a ratei asistenței Comunității față de rata acordată inițial sau față de asistența financiară nerambursabilă maximă va necesita o modificare a memorandumului de finanțare conform procedurilor descrise în paragraful (3).

(2) Dacă atunci când planul de finanțare a unui proiect este amendat angajamentele și/sau plățile Comunității depășesc deja sumele menționate în planul de finanțare amendat, Comisia va opera ajustările necesare, ținând seama de suma supraangajată sau supraplătită, când autorizează prima operațiune financiară (angajare sau plată) după acel amendament.

(3) Orice amendament la memorandumul de finanțare se va face în conformitate cu următoarele proceduri:

a) amendamentele care impun o modificare substanțială a obiectivelor sau a caracteristicilor proiectului ori o schimbare substanțială în planul de finanțare sau în programul cheltuielilor trebuie făcute printr-un memorandum de finanțare, ca răspuns la solicitarea țării beneficiare sau la inițiativa Comisiei după consultarea cu țara beneficiară. Definiția modificării „substanțiale” este dată în prevederile referitoare la eligibilitatea cheltuielilor;

b) în cazul altor amendamente țara beneficiară va trimite Comisiei o propunere în acest sens. Comisia va face observațiile necesare sau își va transmite acordul în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare de la primirea propunerii. Amendamentul va fi adoptat după ce Comisia și-a dat acordul. Comitetul de management ISPA va fi informat despre aceste amendamente;

c) nici o modificare în cheltuiala anuală mai mică de 25% din totalul cheltuielilor planificate pentru proiect nu va fi considerată o modificare substanțială a planului de finanțare și a programului de cheltuieli.

## SECȚIUNEA a VII-a

**Controlul financiar**

(1) Un audit financiar corespunzător, intern și extern, va fi îndeplinit, în conformitate cu standardele de audit internaționale acceptate, de către autoritățile naționale competente de control financiar, care trebuie să fie independente pentru a-și putea desfășura funcția. În fiecare an un plan de audit și un rezumat al concluziilor auditului efectuat trebuie transmise Comisiei. Rapoartele de audit vor fi puse la dispoziție Comisiei.

(2) Fără a prejudicia verificările efectuate de țările beneficiare, serviciile Comisiei și Curtea Auditorilor pot, prin propriul lor personal sau prin reprezentanți autorizați corespunzător, să efectueze pe teren audituri tehnice și financiare, inclusiv verificări prin sondaj și audituri finale.

(3) Țara beneficiară trebuie să se asigure că atunci când personalul Comisiei sau reprezentanții ei corespunzător autorizați și/sau Curtea Auditorilor efectuează verificări, aceste persoane au dreptul să inspecteze pe loc toate documentațiile relevante și care au legătură cu elementele finanțate prin memorandumul de finanțare. Țările beneficiare trebuie să sprijine serviciile Comisiei și Curtea Auditorilor să își efectueze auditurile referitoare la utilizarea fondurilor acordate prin ISPA.

(4) Implementarea detaliată a prevederilor principiilor controlului financiar, împreună cu înțelegerile privind cooperarea și coordonarea programării și metodologiei controlului dintre Comisie și țările beneficiare sunt specificate în anexa nr. III.4.

## SECȚIUNEA a VIII-a

**Recuperarea plăților necuvenite**

(1) Dacă implementarea unei măsuri nu justifică fie o parte, fie toată asistența alocată, Comisia va conduce o examinare completă a cazului, în special cerând țării beneficiare să își facă cunoscute observațiile într-un interval specificat de timp și să corecteze orice neregulă.

(2) Ca urmare a examinării menționate la paragraful (1) Comisia poate reduce, suspenda sau anula asistența referitoare la măsura în cauză, dacă examinarea dezvăluie nereguli, o combinare necorespunzătoare a fondurilor sau neîndeplinirea uneia dintre condițiile specificate în memorandumul de finanțare și în special orice modificare semnificativă care afectează natura sau condițiile de implementare a măsurii și pentru care acordul Comisiei nu a fost cerut. Orice reducere sau anulare a asistenței implică recuperarea sumelor plătite.

(3) Când Comisia consideră că o neregularitate nu a fost corectată sau că o parte ori întreaga operațiune nu justifică fie numai o parte, fie întreaga asistență acordată acesteia, Comisia trebuie să examineze corespunzător cazul și să solicite țării beneficiare să își înainteze observațiile într-o perioadă specificată. După examinare, dacă țara beneficiară nu a luat măsurile corective necesare, Comisia poate:

a) să reducă sau să anuleze orice avans;

b) să anuleze o parte sau întreaga asistență acordată măsurii.

Comisia va hotărî măsura corectoare ținând seama de natura neregulii și de existența oricăror deficiențe în sistemele de management și control.

(4) Orice sumă plătită greșit trebuie returnată Comisiei de autoritatea definită în paragraful (9) din secțiunea a III-a. Dacă această autoritate nu returnează suma datorată Comisiei, țara beneficiară trebuie să ramburseze această sumă Comisiei. Dobânda aplicată conturilor pentru întârzierile de plată trebuie aplicată sumelor nereturnate în conformitate cu regulile specificate în Reglementarea financiară care guvernează bugetul Comunității.

## SECȚIUNEA a IX-a

**Managementul**

(1) Comisia trebuie să ceară țărilor beneficiare:

a) să stabilească începând cu data de 1 ianuarie 2000, dar în orice caz nu mai târziu de 1 ianuarie 2002, sistemele de management și control care asigură:

— implementarea corespunzătoare a asistenței acordate prin acest memorandum de finanțare, în conformitate cu principiile unui management financiar solid;

— separarea funcțiilor de management și control;

— că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei sunt corecte și provin dintr-un sistem contabil bazat pe documente justificative care sunt disponibile pentru verificare;

b) să verifice regulat că măsurile finanțate de Comunitate au fost corect realizate;

c) să prevină neregulile și să ia măsuri împotriva acestora;

d) să recupereze orice sume pierdute ca rezultat al neregulilor sau neglijenței.

(2) Sistemele de management și control ale țărilor beneficiare trebuie să furnizeze un sistem corespunzător de audituri, astfel cum este definit în apendicele A la anexa nr. III.4, pentru a permite în special:

— regularizarea închiderii conturilor sintetice ale Comisiei cu înregistrările contabile și cu documentele justificative de la diferitele niveluri administrative;

— verificarea transferurilor fondurilor comunitare disponibile și ale altor fonduri;

— examinarea planurilor tehnice și de finanțare ale proiectului, a rapoartelor de progres, procedurilor de licitație și contractare la diferite niveluri administrative.

## SECȚIUNEA a X-a

**Monitorizarea**

Țările beneficiare și Comisia vor asigura implementarea și monitorizarea în conformitate cu următoarele prevederi:

(1) Înființarea comitetelor de monitorizare trebuie să aibă loc în urma unei înțelegeri între țările beneficiare implicate și Comisie. Autoritățile și organismele desemnate de țara beneficiară, Comisie și, unde este cazul, de B.E.I. și/sau alte instituții cofinanțatoare vor fi reprezentate în aceste comitete. Vor fi de asemenea reprezentate în asemenea comitete și autoritățile regionale sau locale și societățile private, în cazul în care acestea au competența necesară pentru executarea unui proiect și dacă sunt direct implicate în acest proiect.

(2) Monitorizarea va fi făcută pe baza unor proceduri de raportare convenite în comun, de verificare prin sondaj și, dacă este necesar, prin înființarea unor comitete ad-hoc. Indicatorii se vor referi la caracterul specific al proiectului și la obiectivele acestuia. Aceștia vor fi stabiliți astfel încât să arate stadiul atins în executarea măsurii în relație cu planul și cu obiectivele propuse inițial și progresul realizat în domeniul managementului și în alte probleme legate de acesta.

(3) a) Pentru fiecare măsură coordonatorul național ISPA trebuie să înainteze Comisiei rapoarte de progres în ultimele 3 luni până la sfârșitul fiecărui an întreg de implementare.

b) Pentru întâlnirile comitetelor de monitorizare coordonatorul național ISPA trebuie să înainteze rapoarte de progres conform modelului standard furnizat de Comisie. Raportul trebuie să intre în posesia Comisiei cu 15 zile lucrătoare înaintea întâlnirii programate.

(4) Pe baza rezultatelor monitorizării și ținând seama de observațiile comitetului de monitorizare, Comisia va ajusta sumele și condițiile de acordare a asistenței aprobate inițial, precum și planul de finanțare prevăzut, dacă este necesar, la propunerea țărilor beneficiare.

Comisia va întocmi aranjamentele corespunzătoare pentru aceste modificări, în funcție de natura și de importanța lor.

## SECȚIUNEA a XI-a

**Transparența în adjudecarea contractelor**

(1) Procedura care trebuie urmată pentru acordarea contractelor de lucrări, achiziții sau servicii va respecta principiile-cheie stabilite în titlul IX din Reglementarea financiară aplicabilă bugetului general al Uniunii Europene.

(2) a) Participarea la procedurile de licitație trebuie să fie deschisă și pe baze egale pentru toate persoanele fizice sau juridice pentru care este aplicabil tratatul și tuturor persoanelor fizice sau juridice din țările beneficiare ISPA.

Prin urmare, se va cere ofertanților să își declare naționalitatea și să prezinte în sprijinul acesteia probe normale acceptate de propria legislație.

b) În cazurile justificate corespunzător, cum ar fi cofinanțarea de la instituții financiare internaționale, și după o examinare făcută din timp de Comitetul de management ISPA, Comisia poate permite naționalilor unor țări să participe la licitația pentru contracte.

(3) a) Țările beneficiare vor lua toate măsurile necesare pentru a asigura o participare cât mai mare. Pentru aceasta și când valoarea contractelor o cere, ele trebuie să asigure publicarea în avans a invitației de participare la licitație în Jurnalul Oficial al Comunității Europene și în „Monitorul Oficial” din țările beneficiare.

b) Se vor elimina, de asemenea, orice practici discriminatorii și specificații tehnice care pot să limiteze participarea pe baze egale a tuturor persoanelor fizice sau juridice din țările membre sau din țările beneficiare.

c) În plus informația trebuie lansată pe Internet într-o formă transparentă.

(4) Procedurile detaliate privind licitațiile și contractele sunt stabilite în Sistemul descentralizat de implementare (DIS), manual înființat pentru programul PHARE.

## SECȚIUNEA a XII-a

**Transparența în contabilitate și în rapoartele proiectelor**

Țara beneficiară trebuie să se asigure că pentru măsura la care se referă memorandumul de finanțare toate organismele publice sau private implicate în managementul și în implementarea operațiunilor au fie un sistem separat de contabilitate, fie o codificare contabilă adecvată a tuturor tranzacțiilor implicate, ceea ce va facilita verificarea de către Comisie și de către autoritățile naționale de control a cheltuielilor efectuate. De asemenea, trebuie să se asigure că toate cheltuielile sunt corect atribuite proiectului în cauză.

Autoritățile responsabile vor asigura accesul la toate documentele justificative cu privire la cheltuielile pentru fiecare proiect pe o perioadă de 5 ani după efectuarea ultimei plăți pentru proiectul respectiv.

## SECȚIUNEA a XIII-a

**Evaluarea ex-post**

Prin evaluarea ex-post se vor analiza atât utilizarea resurselor, cât și randamentul și eficiența asistenței și a impactului său, precum și factorii ce contribuie la succesul sau eșecul implementării măsurilor, realizărilor și rezultatelor.

După finalizarea măsurilor Comisia și țările beneficiare vor evalua modul în care acestea au fost îndeplinite, inclusiv randamentul și eficiența utilizării resurselor. Evaluarea va cuprinde și impactul real al implementării lor pentru a se stabili dacă obiectivele inițiale au fost atinse. Printre altele, această evaluare se va referi și la contribuția măsurilor la implementarea politicilor Comunității în domeniul mediului sau contribuția acestora la politicile privind rețeaua transeuropeană extinsă și transportul în comun. De asemenea, ele vor evalua și impactul măsurilor asupra mediului.

*ANEXA Nr. III.2*

## PREVEDERI

**privind eligibilitatea cheltuielilor pentru măsurile finanțate prin ISPA**

## SECȚIUNEA I

**Domeniul cheltuielilor**

ISPA acordă asistență pentru următoarele măsuri:

1. proiecte de mediu care dau posibilitatea țărilor beneficiare să se alinieze la cerințele legilor Comunității privind protecția mediului și la obiectivele Parteneriatului de Preaderare;

2. proiectele de infrastructură în transport, care promovează o mobilitate susținută, și, în particular, cele care constituie proiecte de interes comun în baza criteriilor Deciziei C.E. nr. 1692/96<sup>2)</sup> și acelea care permit țărilor beneficiare să se conformeze obiectivelor Parteneriatului de Preaderare; acesta include interconectarea și

<sup>2)</sup> Decizia C.E. nr. 1692/96 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 1996 privind directivele Comunității pentru dezvoltarea rețelei de transport transeuropean.



interoperabilitatea rețelelor naționale la rețelele transeuropene și accesul la aceste rețele;

3. studii preliminare, evaluări și măsuri de asistență tehnică, inclusiv acțiunile de informare și publicitate legate de proiectele eligibile. Acestea includ asistență tehnică și administrativă în beneficiul mutual al Comisiei și al țărilor beneficiare, care nu sunt în mod normal în sarcina administrației publice naționale, acoperind identificarea, pregătirea, managementul, monitorizarea, auditul și supervizarea proiectelor.

Regulile specificate în secțiunile II—XII de mai jos, referitoare la proiectele menționate la pct. 1 și 2 de mai sus, sunt totuși aplicate prin analogie și deciziilor pentru proiectele menționate la pct. 3.

#### SECȚIUNEA a II-a

##### Definiții și concepte de bază

#### 1. Conceptul de proiect, etape ale proiectului și grupurile de proiecte

În scopul prevăzut de acest document, se vor aplica următoarele definiții:

a) un *proiect* reprezintă o serie de lucrări indivizibile economic în scopul atingerii unei funcții tehnice precise și cu un scop clar identificat;

b) o *etapă independentă tehnic și financiar* reprezintă o etapă care poate fi identificată ca operațională în întregul său.

O etapă poate acoperi, de asemenea, studiile preliminare, de fezabilitate sau tehnice necesare pentru îndeplinirea unui proiect;

c) pot fi grupate proiectele care îndeplinesc următoarele condiții:

— trebuie să fie localizate pe același curs de apă sau în aceeași arie de captare ori să fie situate de-a lungul aceluiași coridor de transport;

— trebuie cuprinse în același plan global privind cursul de apă sau aria de captare ori coridorul, în scopuri bine identificate;

— trebuie supervizate de un organism responsabil cu coordonarea și monitorizarea grupului de proiecte, în cazurile în care proiectele sunt derulate de autorități competente diferite.

#### 2. Organismul responsabil cu implementarea

a) Pentru proiectele finanțate prin ISPA *organismul responsabil cu implementarea* este organismul responsabil cu licitațiile și contractările. Acest organism este specificat în pct. 3 din anexa nr. I la memorandumul de finanțare.

Ca o consecință, orice schimbare a organismului responsabil cu implementarea unui proiect trebuie să fie aprobată de Comisie printr-un memorandum de finanțare.

b) În mod normal prin acest organism se înțelege beneficiarul final al asistenței acordate prin ISPA. Numai acest organism efectuează cheltuieli eligibile.

c) Totuși acest organism poate delega implementarea altui organism care poate, de asemenea, să efectueze cheltuieli eligibile. În asemenea cazuri Comisia trebuie informată despre tipul delegărilor propuse și trebuie să primească o copie de pe documentele relevante.

#### 3. Conceptul de administrație publică

Administrația publică poate cuprinde următoarele trei niveluri de guvernământ:

- organisme de guvernământ centrale (nivel național);
- organisme de guvernământ regionale;
- organisme de guvernământ locale.

În plus, acest concept poate include și organismele a căror activitate poate intra într-un cadru legal sau administrativ în virtutea faptului că sunt privite ca echivalent al unor organisme publice.

#### 4. Implementarea și perioada de implementare a unui proiect

a) Implementarea unui proiect cuprinde toate etapele de la planificarea preliminară (incluzând studiul variantelor) până la finalizarea proiectului aprobat și până la măsurile de publicitate pentru un proiect finanțat.

b) Memorandumul de finanțare se poate aplica uneia sau mai multor etape menționate mai sus.

c) Perioada de implementare a proiectului reprezintă, ca regulă generală, perioada necesară pentru finalizarea etapelor sus-menționate până în momentul în care proiectul devine complet operațional și obiectivul fizic descris în memorandumul de finanțare a fost finalizat/definitivat.

#### 5. Evidența documentelor și transparența

Orice cheltuială declarată Comisiei trebuie să se bazeze pe înțelegeri legale obligatorii și/sau pe documente. Este imperativă existența unei evidențe documentare corespunzătoare.

În scopul maximizării transparenței și pentru a permite controlul Comisiei și/sau al autorității naționale competente de control financiar asupra cheltuielilor, fiecare țară beneficiară trebuie să se asigure că orice organism implicat în managementul și implementarea proiectelor a stabilit o evidență contabilă separată referitoare la proiectul descris în memorandumul de finanțare.

#### 6. Cheltuieli

Cheltuielile trebuie raportate la plățile certificate și făcute efectiv de organismul responsabil cu implementarea, susținute de facturi plătite sau de documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

*Documentul contabil cu valoare probativă echivalentă* reprezintă orice document transmis de autoritatea definită la pct. 2 din această secțiune pentru a demonstra că intrările contabile oferă o imagine adevărată și corectă a tranzacțiilor reale implicate, în concordanță cu practicile contabile standard. Este necesară o aprobare prealabilă a Comisiei atunci când se folosesc documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

#### SECȚIUNEA a III-a

##### Principalele categorii de cheltuieli eligibile

Ca regulă generală, cheltuielile legate de:

- studiile de fezabilitate;
  - planificare și proiectare, inclusiv studiul privind impactul asupra mediului;
  - pregătirea terenului;
  - construcții;
  - utilaje și instalații implicate permanent în proiect;
  - testare și instruire;
  - managementul proiectului;
  - măsurile compensatorii și de reducere a impactului asupra mediului;
  - alte tipuri de cheltuieli specificate în memorandumul de finanțare;
  - măsurile luate ca urmare a prevederilor anexei nr. III.6 privind informarea și publicitatea
- sunt subiecte eligibile pentru competențele prezentate mai jos.

#### SECȚIUNEA a IV-a

##### Studii de fezabilitate, planificarea și proiectarea proiectului

#### 1. Cheltuieli legate de studiile de fezabilitate, planificarea și proiectarea proiectelor

a) Cheltuielile legate de studiile de fezabilitate, planificare, incluzând studiile privind impactul asupra mediului, expertize legate de proiect și proiectarea proiectelor sunt, ca regulă generală, eligibile, cu condiția ca aceste cheltuieli să fie direct legate de unul sau mai multe proiecte și să fie aprobate în mod special printr-un memorandum de finanțare.

b) În cazurile în care mai multe proiecte se derulează prin același contract sau când organismul responsabil cu implementarea exercită funcțiile de mai sus pe cont propriu, acestea trebuie contabilizate printr-un sistem contabil separat și transparent al proiectului, bazat pe documente contabile sau pe documente cu valori probative echivalente (de exemplu, cu ajutorul sistemului de alocare a timpului).

## 2. Implicarea administrației publice

În cazurile în care funcționarii din administrația publică sunt implicați în activitățile menționate la pct. 1 a) din această secțiune, cheltuielile pot fi acceptate ca eligibile de către Comisie în cazuri clar justificate și în concordanță cu următoarele criterii:

- funcționarul a renunțat temporar la statutul său de funcționar în administrația publică;
- cheltuielile trebuie să aibă la bază un contract privind unul sau mai multe proiecte specificate; în cazul în care un contract se referă la mai multe proiecte costurile trebuie să fie alocate într-un mod transparent (de exemplu, cu ajutorul programărilor în timp);
- cheltuielile trebuie să fie direct legate de unul sau de mai multe proiecte individuale avute în vedere;
- contractul trebuie să fie limitat în timp și nu trebuie să depășească data limită stabilită pentru finalizarea proiectului;
- sarcinile care trebuie îndeplinite pentru acel contract nu trebuie să acopere atribuții administrative generale, cum sunt cele specificate la pct. 1 din secțiunea a VIII-a;
- dispozițiile nu trebuie să fie folosite pentru a ocoli procedurile de achiziții publice ale Comunității.

### SECȚIUNEA a V-a

#### Pregătirea terenului și construcțiile

a) În cazurile în care organismul responsabil cu implementarea execută pregătirea terenului și lucrările de construcție sau părți din acestea pe cont propriu, costurile trebuie contabilizate printr-un sistem contabil separat și transparent al proiectului, bazat pe documente contabile sau pe documente cu valoare probativă echivalentă.

În cazul în care sunt implicați funcționari ai administrației publice se aplică prevederile specificate la pct. 2 din secțiunea a IV-a.

b) Costurile eligibile trebuie să includă doar costurile reale apărute după datele specificate la pct. 1 din secțiunea a X-a și legate direct de proiect. Costurile eligibile pot include toate sau numai unele dintre următoarele categorii:

- costuri privind munca (salarii brute și nete);
- cheltuieli pentru utilizarea durabilă a echipamentelor pe perioada construcțiilor;
- costuri de producție folosite pentru implementarea proiectului;
- costuri de funcționare și alte categorii de cheltuieli, dacă sunt în mod specific justificate; acestea trebuie alocate în mod echitabil, în concordanță cu standardele contabile general recunoscute;
- cheltuielile de funcționare impuse nu sunt eligibile în cazul în care organismul menționat la pct. a) de mai sus este inclus în administrația publică.

c) Ca regulă generală, costurile trebuie să fie evaluate la prețul pieței.

### SECȚIUNEA a VI-a

#### Achiziții, închirieri de echipamente și active necorporale (licențe, software etc.)

##### 1. Echipamentul durabil care este parte a cheltuielilor de capital din cadrul proiectului

a) Cheltuielile privind achizițiile sau producția de utilaje și echipamente care vor fi permanente instalate și fixate în proiect sunt eligibile dacă sunt cuprinse în inventarul echipamentului durabil de către organismul specificat la pct. 2 din secțiunea a II-a și sunt considerate ca fiind cheltuieli de capital, în concordanță cu convențiile standard de contabilitate.

b) Fără a prejudicia prevederile pct. 3 din secțiunea a IX-a, închirierea acestor echipamente este considerată ca parte a costurilor de operare și este neeligibilă.

##### 2. Achizițiile de active necorporale

Achizițiile și utilizarea activelor necorporale, ca de exemplu patentele, sunt eligibile dacă sunt necesare pentru implementarea proiectului.

##### 3. Echipamente utilizate pentru implementarea proiectului

a) În cazul în care organismul responsabil cu implementarea execută pregătirea terenului și lucrările de construcție sau o parte din acestea pe cont propriu, cheltuielile privind achizițiile sau producția echipamentelor care sunt angajate pe perioada fazei de implementare a proiectului nu sunt eligibile.

b) Echipamentele durabile, care sunt în mod expres achiziționate sau produse pentru implementarea proiectului, pot fi considerate eligibile dacă acestea sunt fără valoare economică ori sunt distruse după folosință și dacă sunt specificate în memorandumul de finanțare.

##### 4. Echipamentele durabile utilizate de administrația publică

a) Cheltuielile privind achiziția sau închirierea de echipamente durabile utilizate de administrația publică nu sunt eligibile.

b) Fără a prejudicia prevederile pct. 2 sau 3 din secțiunea a VIII-a, cheltuielile privind echipamentul sau cele necesare pentru închirierea acestuia, utilizat de administrația publică ca urmare a sarcinilor privind monitorizarea și supervizarea, pot fi eligibile numai cu acordul Comisiei.

### SECȚIUNEA a VII-a

#### Achiziționarea terenului și taxa pe valoarea adăugată

Cheltuielile cu achiziționarea terenului și taxa pe valoarea adăugată (T.V.A.) nu sunt eligibile.

### SECȚIUNEA a VIII-a

#### Cheltuieli administrative

##### 1. Principii generale

Ca regulă generală, cheltuielile administrației publice, inclusiv salariile funcționarilor de la nivel național, regional și local, nu sunt eligibile pentru asistență (inclusiv asistență tehnică), cu excepția cheltuielilor clar fundamentate provenite din obligațiile ce revin pentru realizarea controalelor financiare, monitorizarea financiară și fizică, evaluarea și prevenirea neregulilor și a cheltuielilor care intră sub incidența obligațiilor de recuperare a sumelor pierdute.

Cu excepția Fondului Național, costurile care includ salariile legate de angajarea temporară, la inițiativa Comisiei, a personalului temporar, fie funcționari publici, fie proveniți din sectorul privat, pentru lucrări privind managementul, urmărirea, evaluarea și controlul sunt eligibile prin măsură de asistență tehnică, astfel cum sunt definite la pct. 3 din secțiunea I.

Echipamentul pentru monitorizare poate fi eligibil dacă acest lucru este permis în mod specific printr-o măsură de asistență tehnică menționată în memorandumul de finanțare.

##### 2. Comitetul de organizare și monitorizare

a) Fără a prejudicia prevederile pct. 1 de mai sus, cheltuielile apărute în organizarea procesului de monitorizare sunt eligibile prin prezentarea unor documente justificative.

b) Ca regulă generală, costurile permise includ una sau mai multe dintre următoarele categorii:

- servicii de traducere;
- închirierea de săli de conferință și aranjamentele auxiliare;
- închirierea de echipamente audio-video și alte echipamente electronice necesare;
- procurarea documentației și a facilităților aferente;
- taxe pentru participarea experților;
- cheltuieli pentru călătorii.

c) Salariile și alocațiile pentru funcționarii din administrația publică, intervenite în acest context, nu sunt eligibile.

### 3. Întâlniri la cererea Comisiei

Regulile prevăzute la pct. 2 de mai sus pot fi aplicate prin analogie la organizarea de întâlniri ad-hoc la cererea Comisiei.

#### SECȚIUNEA a IX-a

##### Alte tipuri de cheltuieli

#### 1. Managementul și supervizarea proiectului

Cheltuielile referitoare la managementul și supervizarea proiectului sunt, ca regulă generală, eligibile. Sunt aplicate prevederile specificate la pct. 1 și 2 din secțiunea a IV-a.

#### 2. Costuri financiare

Nici un tip de costuri financiare legate de realizarea proiectului nu este eligibil; acestea privesc în particular dobânzile pentru finanțarea intermediară, comisioane bancare, comisioane de garanție etc.

Garanțiile bancare legate de împrumuturile bancare folosite pentru finanțarea proiectului pot fi eligibile cu acordul Comisiei.

#### 3. Tehnici financiare care nu implică un transfer imediat al activelor proprii

Fără a prejudicia prevederile pct. 2, tehnicile financiare care nu necesită implicarea imediată a transferului activelor proprii pot fi considerate eligibile dacă sunt justificate și aprobate în memorandumul de finanțare.

Țările beneficiare trebuie să demonstreze printr-o analiză a riscurilor că tehnicile folosite sunt mai avantajoase din punct de vedere economic decât achiziționarea directă a unor bunuri.

#### 4. Cheltuieli de operare, costuri curente ale proiectelor finanțate

a) Nici un tip de costuri de operare apărute după finalizarea proiectului nu este eligibil.

b) Ca excepție de la prevederile pct. a) de mai sus, cheltuielile pentru pregătirea personalului pentru operare și testarea proiectului și a echipamentelor pot fi luate în considerare ca fiind cheltuieli eligibile pentru o anumită perioadă definită în memorandumul de finanțare.

c) Principiile definite la pct. a) și b) de mai sus sunt valabile, de asemenea, pentru o componentă individuală completă a unui proiect sau a unui grup de proiecte, chiar și în cazul în care întregul proiect nu a fost încă finalizat.

#### 5. Măsuri de publicitate și informare

Cheltuielile pentru măsurile luate în conformitate cu prevederile anexei nr. III.6 privind informarea și publicitatea sunt eligibile.

#### SECȚIUNEA a X-a

##### Perioada de eligibilitate

#### 1. Limita inițială de timp privind eligibilitatea

Limita inițială de timp privind eligibilitatea este evaluată diferențiat, în conformitate cu următoarele situații:

a) Când selecția proiectului, licitația și contractarea de către țările beneficiare fac obiectul aprobării ex-ante a Comisiei<sup>3)</sup>, cheltuielile sunt eligibile pentru asistență de la data la care memorandumul de finanțare a proiectului este semnat de Comisie.

În caz excepțional, când finanțarea proiectului este realizată printr-o combinație fie de la B.E.I., fie de la altă instituție finanțatoare și asistența financiară nerambursabilă ISPA, cheltuielile sunt eligibile pentru asistență de la data încheierii acordului cu B.E.I. sau cu altă instituție finanțatoare pentru fiecare proiect. Ca regulă generală, această dată nu trebuie să fie mai devreme de 6 luni de la data menționată la primul subparagraf. Sunt necesare în mod obligatoriu următoarele condiții:

— lucrările și contractele pentru care se aplică prevederile trebuie să fie identificate în memorandumul de finanțare;

— B.E.I. sau altă instituție finanțatoare certifică respectarea prevederilor art. 108 (2), 109 (2) și (3), 114 (1), 115,

117 și 118 din Reglementarea financiară aplicabilă bugetului general al Comisiei Europene.

În cazurile de mai sus, ca regulă generală, Comisia dispune aplicarea, după examinarea de către Comitetul de management ISPA, a prevederilor art. 114 (2) din Reglementarea financiară aplicabilă bugetului general al Comisiei Europene.

b) După decizia Comisiei de a acorda sprijin agențiilor de implementare ale țărilor candidate pe baze descentralizate<sup>4)</sup> cheltuielile sunt eligibile pentru asistență de la data la care cererea ajunge la Comisie (serviciul ISPA), cu condiția ca cererea să poată fi considerată completă.

Plățile făcute înainte de data specificată la pct. a) și b) de mai sus sunt neeligibile.

#### 2. Modificări ale proiectelor

a) Orice modificare a unui proiect aprobat, care este egală sau mai mare de 5 milioane euro ori de 20% din costul total al acestuia, oricare ar fi mai mic, trebuie considerată o modificare substanțială a proiectului. Modificările majore ale obiectelor fizice ale proiectelor care schimbă natura acestuia sunt, de asemenea, tratate ca fiind „substanțiale“.

Regulile stabilite la paragraful 1 se aplică și pentru eligibilitatea cheltuielilor privind modificările de mai sus.

b) Pentru orice altă modificare a proiectului cheltuielile privind noi elemente fizice suplimentare sau extinse sunt eligibile din momentul în care cererea de modificare este primită de Comisie (serviciul ISPA).

c) Cererea pentru modificări și informațiile relevante anexate la aceasta pot fi prezentate Comitetului de monitorizare. Înregistrarea cererii și a materialelor depuse trebuie să fie făcută în minuta întâlnirii.

#### 3. Timpul limită final privind eligibilitatea

a) Data finală a eligibilității este specificată, ca regulă generală, în art. 4 paragraful (3) din memorandumul de finanțare.

b) Data finală depinde de plățile făcute de organismul responsabil cu implementarea.

c) Data finală a eligibilității este prevăzută în memorandumul de finanțare respectiv. După ce această dată a expirat beneficiarul dispune de o perioadă de 6 luni pentru a supune Comisiei cererea de plată finală împreună cu raportul final și o notificare, astfel cum este prevăzut în paragraful (6) din secțiunea a III-a din anexa nr. III.1 și în apendicele B la anexa nr. III.4 la memorandumul de finanțare.

d) Comisia nu poate extinde această perioadă de 6 luni.

#### SECȚIUNEA a XI-a

##### Cererile de plată

Cererile de plată prezentate Comisiei de țările beneficiare au la bază facturile deja plătite, astfel cum sunt definite la pct. 6 din secțiunea a II-a.

În cazul lucrărilor angajate de un concesionar sau de un organism echivalent autoritatea guvernamentală responsabilă trebuie să certifice corectitudinea cheltuielilor. Cererile de plată trebuie să fie înregistrate și certificate de responsabilul național cu autorizarea. Cererile sunt apoi înaintate Comisiei prin intermediul Delegației Comisiei.

#### SECȚIUNEA a XII-a

##### Alte elemente specificate în detaliu

(1) Orice întrebări apărute care nu sunt explicit specificate în principiile referitoare la eligibilitatea cheltuielilor în cadrul proiectelor finanțate prin ISPA trebuie discutate cu Comisia. Comisia se va strădui să răspundă întrebărilor în mod deschis, în spiritul înscris în aceste principii și cu referire la principiile stabilite pentru fondurile de coeziune.

(2) În cazul conflictelor dintre aceste principii și regulile naționale de eligibilitate principiile prezentate mai sus trebuie să primeze.

<sup>3)</sup> Vezi art. 12(1) din Reglementarea Consiliului (C.E.) nr. 1.266/99 din 21 iunie 1999.

<sup>4)</sup> Vezi art. 12(2) din Reglementarea Consiliului (C.E.) nr. 1.266/99 din 21 iunie 1999.

**Model de cerere de plată pentru raportarea progresului financiar și fizic**

INSTRUMENTUL PENTRU POLITICI STRUCTURALE DE PREADERARE – ISPA

**CERERE DE PLATĂ****A. Tipul plății**

Plăți peste 80%

Plăți intermediare

Plăți ale balanței finale

**B. Fondul Național / Identificarea contului**

Numele:

Adresa:

Persoană de contact:

Telefon:

Fax:

E-mail:

Denumirea băncii:

Sediul băncii:

Codul poștal:

Oraș:

Numărul contului:

Codul scurt:

**C. Măsurile**

Titlul măsurii:

Codul măsurii ISPA:

Numărul memorandumului de finanțare curent:

Data:

Codul național de referință:

**D. Autoritatea responsabilă cu implementarea**

Denumirea:

Sediul:

Cod poștal:

Oraș:

Persoană de contact:

Telefon:

E-mail:

**E. Cheltuieli intervenite și plăți ISPA**

a) Cheltuieli eligibile confirmate la data:

b) În această cerere de plată:

c) =a)+b) cheltuieli cumulative la data:

d) Plăți cerute de această cerere:

e) =d)/b) % din cheltuielile confirmate:

Totalul plăților ISPA primite de Fondul Național (NF) până la data:

**F. Cheltuielile eligibile curente pe categorii (moneda: euro)**

Categorii de cheltuieli <sup>*)</sup>	Cheltuieli în memorandumul de finanțare curent	Cheltuieli confirmate anterior	Cheltuieli confirmate în această cerere de plată până la data .....	Totalul cheltuielilor confirmate	Rata de execuție financiară
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)	(5)=(4)/(1)
Taxe de proiectare					
Pregătirea terenului					
Principalele lucrări					
Utilaje și echipamente					
Asistență tehnică					
Supervizare					
Altele					
Total:					

O listă suplimentară la contract poate fi potrivită.

\*) Astfel cum se precizează în tabelul 9.1 din formularul aplicației pentru asistență sau așa cum specifică modificările acestuia.

**G. Indicatorii fizici ai execuției**

Tipul lucrării*)	Indicatorii fizici*)		Execuția fizică până la data plăților anterioare	Până la (data)	Până la (data)	Rata execuției fizice (%)
	Unitatea	Cantitatea		Execuția fizică referitoare la această cerere de plată	Execuția fizică referitoare la solicitarea totală înaintată	
			(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)

\*) Astfel cum se precizează în tabelul 15.1 din formularul aplicației pentru asistență sau așa cum specifică modificările acestuia.

O listă suplimentară la contract poate fi potrivită.

**H. Scurtă descriere a lucrărilor efectuate**

--

**I. Condiții specifice referitoare la măsură (art. 8 din memorandumul de finanțare)**

Referitor la condiții specifice, dacă acestea există, și modul în care acestea au fost îndeplinite.

**J. Observații și recomandări ale autorităților de inspecție naționale sau comunitare (anexa nr. III.1 la memorandumul de finanțare)**

Precizați câteva observații și recomandări sumare, dacă există (cu referiri complete la sursa acestora), și modul în care acestea au fost îndeplinite.

**K. Probleme tehnice, financiare și legislative (anexa nr. III.1 la memorandumul de finanțare)**

Referitor la orice probleme care pot apărea în implementarea măsurilor, incluzând devieri de la planul de finanțare original și explicații cu privire la acțiunile întreprinse pentru corectare.

**L. Măsuri adoptate în scopul informării cu privire la asistența oferită de Comunitate**

Panouri ridicate la locul execuției?	Da	Nu
Mijloacele folosite pentru informarea publicului asupra măsurilor în cauză:		
Presă	Televiziune	Radio
Alte mijloace audiovizuale		
Tipul documentației scrise, disponibilă pentru public		

**M. Confirmarea responsabilului național cu autorizarea**

Prin prezenta declar că cheltuielile eligibile confirmate se referă la articolele deja plătite pentru realizarea investițiilor aprobate și că nu sunt rezultat al schimbării proiectului sau al lucrărilor efectuate în afara celor prevăzute în cadrul descrierii măsurii și că documentele originale privind plățile indicate în listele anexate sunt păstrate de Fondul Național sau de autoritatea responsabilă cu implementarea, ștampilate și disponibile în vederea consultării și verificării.

Data:

Semnătura și autentificarea

## ANEXĂ LA CEREREA DE PLATĂ

## Facturi\*)

Titlul măsurii: Codul ISPA: Memorandum de finanțare nr.:		Codul național: Data:				
Furnizor și contract	Factura nr. ...	Data	Chitanța nr. ...	Data	Valoarea	Observații
Total:						

\*) Copii ștampilate corect de pe evidențele contabile referitoare la cheltuieli trebuie anexate la copia de pe cererea de plată transmisă responsabilului național cu autorizarea.

## Verificări și controale efectuate (anexa nr. III.1 la memorandumul de finanțare)

Controlul fizic al lucrărilor	Data: Concluzii: Data: Concluzii: Data: Concluzii:	Instituția responsabilă: Instituția responsabilă: Instituția responsabilă: Instituția responsabilă:
Controlul financiar	Data: Concluzii: Data: Concluzii: Data: Concluzii:	Instituția responsabilă: Instituția responsabilă: Instituția responsabilă: Instituția responsabilă:

ANEXA Nr. III.3.b)

## Model pentru formularul care va fi înaintat comitetului de monitorizare

## FORMULAR DE MONITORIZARE ISPA

## A. Identificarea măsurii

Denumirea măsurii: Autoritatea responsabilă cu implementarea: Codul ISPA al măsurii: Memorandum de finanțare nr.: Contribuția asistenței ISPA:	Data:
--	-------

## B. Execuția financiară

## Planul de plăți

Anul	Total costuri eligibile		Plăți efectuate		Cheltuieli viitoare		Total cheltuieli		Diferențe/cost total (%)
	Estimarea acceptată inițial	Estimarea acceptată în prezent	(până în prezent)	(%)	(de la data)	(%)	(%)	(%)	
	(1)	(2)	(3)	(4)=(3)/(2)	(5)	(6)=(5)/(2)	(7)=(3)+(5)	(8)=(7)/(2)	
2000									
2001									
2002									
2003									
2004									
2005									
2006									
Total									

Schimbare propusă în planul de finanțare: Da  Nu 

Transmisă deja Comisiei Europene la data de:

Urmează să fie transmisă Comisiei Europene în data de:

Va fi prezentată Comitetului de monitorizare (anexați planul și motivele modificării lui)



**Model pentru solicitarea de modificări****PROPUNERE DE MODIFICARE ISPA**

Autoritatea responsabilă cu implementarea:

**1. Identificarea măsurii**

Denumirea măsurii:

Autoritatea responsabilă cu implementarea:

Codul ISPA al măsurii:

Memorandum de finanțare nr.:

Data:

Contribuția asistenței ISPA:

**2. Schimbarea datei de finalizare a măsurii**

Data curentă:

Data propusă pentru finalizare:

**3. Schimbări propuse în planul de finanțare\*)**

— euro —

Anul	Cheltuieli eligibile totale conform memorandumului de finanțare în vigoare	Cheltuieli eligibile efectuate sau previziuni pentru cheltuielile totale
2000		
2001		
2002		
2003		
2004		
2005		
2006		
<b>Total:</b>		

Solicitare de creștere a asistenței  
Suma solicitată drept creștere (euro)Da Nu 

\*) De anexat planul de finanțare modificat.

**4. Modificări în costurile eligibile ale măsurii**

Categoria cheltuielii*)	Costuri totale eligibile curente	Modificarea solicitată	Costuri totale eligibile propuse
Proiectare			
Organizare de șantier			
Lucrări			
Utilaje și echipamente			
Asistență tehnică			
Supervizare			
Altele (specificări)			
<b>Total:</b>			

\*) Este de dorit și o defalcare pe contract.



**5. Modificări ale indicatorilor fizici**


**6. Modificări ale caracteristicilor măsurii**

--

**7. Motive pentru modificările propuse**

--

Propunerea de modificare:

Data înaintării solicitării de modificare:

Semnătura coordonatorului național ISPA

*ANEXA Nr. III.4*

**A C O R D****privind cerințele minime de control financiar aplicabile măsurilor finanțate prin ISPA***SECȚIUNEA 1*

Acordul privind cerințele minime de control financiar aplicabile măsurilor finanțate prin ISPA, denumit în continuare *CMCF*, se aplică asistenței financiare furnizate în baza prezentului memorandum de finanțare și implementate de administrația țării beneficiare.

*SECȚIUNEA a 2-a*

1. Sistemele de control și management ale țării beneficiare trebuie:

a) să asigure implementarea corespunzătoare a asistenței în concordanță cu obiectivele managementului financiar adecvat;

b) să furnizeze o certificare corespunzătoare a validității solicitărilor pentru plățile intermediare și plata finală, bazată pe cheltuielile efectuate;

c) să furnizeze un sistem de audit corespunzător;

d) să specifice instituțiile și responsabilitățile și, în particular, controlul efectuat la diferite niveluri pentru a asigura validitatea certificării;

e) să faciliteze identificarea posibilelor puncte slabe sau riscuri ce pot apărea în executarea acțiunilor și a proiectelor;

f) să stabilească măsurile corective necesare pentru eliminarea punctelor slabe, riscurilor sau neregulilor identificate pe parcursul execuției proiectului, în particular în ceea ce privește managementul financiar.

2. Pentru atingerea obiectivelor *CMCF* un sistem de audit corespunzător este cel care îndeplinește cerințele menționate în apendicele A.

*SECȚIUNEA a 3-a*

1. Țările beneficiare trebuie să organizeze controale periodice sau finale ale măsurilor și proiectelor, denumite în continuare *controale*, efectuate în particular pentru:

a) a verifica eficiența sistemelor de management și control în vigoare;

b) a verifica selectiv, pe baza analizei riscului, declarațiile de cheltuieli de la diferitele niveluri implicate.

2. Țările beneficiare trebuie să organizeze o distribuție egală a controalelor pe parcursul perioadei în cauză.

3. La selecția măsurilor și proiectelor ce vor face obiectul controalelor se vor avea în vedere:

a) controlul unui eșalon reprezentativ de proiecte în ceea ce privește tipul și mărimea lor;

b) factorii de risc identificați de controalele naționale sau ale Comunității;

c) concentrarea proiectelor sub tutela unor autorități de implementare sau beneficiari finali, astfel încât principalele autorități de implementare și beneficiarii finali să fie subiectul aceluiași tip de control înainte de finalizarea fiecărui proiect.

*SECȚIUNEA a 4-a*

Pe parcursul controalelor țările beneficiare trebuie să urmărească verificarea următoarelor:

a) aplicarea practică și eficacitatea sistemelor de management și control;

b) corespondența dintre înregistrări și documentele justificative la nivelul beneficiarului final și al autorităților intermediare, pentru un număr adecvat de documente contabile;

c) existența unui sistem de audit adecvat;

d) natura și calendarul cheltuielilor relevante (angajamente și plăți) pentru un număr adecvat de cheltuieli, corespunzător cerințelor Comunității, în ceea ce privește

caracteristicile fizice aprobate ale proiectului și ale lucrărilor executate;

e) utilizarea proiectului este în concordanță cu cea descrisă în solicitarea de cofinanțare din partea Comunității;

f) contribuțiile financiare sunt în limitele stipulate în memorandumul de finanțare și sunt plătite beneficiarului final fără nici un fel de reducere sau întârziere nejustificată;

g) a fost făcută disponibilă cofinanțarea națională corespunzătoare;

h) măsurile cofinanțate au fost implementate în concordanță cu prevederile memorandumului de finanțare corespunzător măsurii finanțate.

#### SECȚIUNEA a 5-a

Controalele trebuie să stabilească dacă anumite probleme apărute au un caracter sistematic sau prezintă un risc pentru alții; trebuie, de asemenea, să identifice cauzele unor astfel de situații, orice examinări ulterioare și acțiunile corective și preventive, care sunt necesare.

#### SECȚIUNEA a 6-a

Fiecare țară beneficiară și Comisia trebuie să se consulte cel puțin o dată pe an în vederea coordonării programelor de control, pentru a se putea maximiza efectele benefice ale tuturor resurselor alocate pentru control la nivel național și comunitar. Aceste consultări trebuie să se refere la tehnicile de analiză a riscului care vor fi aplicate și trebuie să țină seama de controalele recente, de rapoartele și comunicările autorităților naționale, ale Comisiei și Curții Europene de Conturi.

#### SECȚIUNEA a 7-a

1. Țările beneficiare trebuie să asigure investigarea și soluționarea corespunzătoare a neregulilor evidente raportate în urma controalelor naționale sau comunitare.

2. Dacă o neregulă evidentă nu a fost soluționată în mod corespunzător în termen de 6 luni din momentul în care a fost raportată autorității de implementare în cauză, țara beneficiară trebuie să informeze Comisia, în cazul în care nu a informat-o în condițiile prevăzute în anexa nr. III.5.

3. Pentru paragrafele 1 și 2, *soluționat corespunzător* înseamnă prezentarea de dovezi suficiente care să demonstreze că neregula nu a existat sau a fost corectată de beneficiarul final ori de autoritatea de implementare în fața persoanei sau a organizației adecvate, responsabilă pentru control în țara beneficiară.

Dacă o anumită neregulă are un caracter sistematic, *soluționat corespunzător* înseamnă adoptarea acțiunilor necesare pentru corectarea cazurilor care nu au fost identificate în mod individual în cadrul controalelor, pentru a se preveni repetarea lor.

4. Dovezile la care se face referire în paragraful 3 pot consta în copii de pe înregistrările contabile și de pe documentele relevante sau de pe orice alt document necesar.

#### SECȚIUNEA a 8-a

1. Țara beneficiară va prezenta Comisiei o declarație elaborată de o persoană sau de o organizație independentă de serviciul de implementare, al cărei model indicativ este prezentat în apendicele B, nu mai târziu de data solicitării plății finale referitoare la măsura finanțată. Declarația va

cuprinde concluziile controalelor efectuate în anii precedenți și va furniza concluzii referitoare la validitatea solicitării efectuării plății finale, a legalității și regularității operațiunilor, cu evidențierea declarației finale privind cheltuielile.

2. În cazul în care există puncte slabe importante în ceea ce privește managementul și controlul sau frecvența ridicată a neregulilor înregistrate nu permite furnizarea unei asigurări de ansamblu pentru validitatea solicitării efectuării plății finale, declarația trebuie să se refere la aceste circumstanțe și să furnizeze o evaluare a dimensiunii problemelor și a impactului financiar.

În asemenea cazuri Comisia poate solicita efectuarea unui control în vederea identificării și rectificării neregulilor într-o perioadă specificată.

#### SECȚIUNEA a 9-a

Țările beneficiare vor informa Comisia până la data de 30 iunie a fiecărui an, iar pentru prima oară până la data de 30 iunie 2002 cel târziu, în ceea ce privește aplicarea CMCF în anul calendaristic precedent, cu referire specială la cerințele secțiunii a 2-a și incluzând orice completări sau actualizări necesare ale descrierii sistemelor de management și control, cerute în secțiunea a IX-a din anexa nr. III.1.

#### SECȚIUNEA a 10-a

Comisia și țara beneficiară trebuie să lucreze împreună pentru a se asigura că obiectivele acestui acord sunt îndeplinite în cadrul aranjamentelor administrative din fiecare țară beneficiară.

#### SECȚIUNEA a 11-a

1. Persoanele și organizațiile responsabile cu implementarea operațiunilor cofinanțate de Comunitate trebuie să se asigure că toate documentele și evidențele contabile necesare pentru control sunt furnizate oficialilor responsabili de efectuarea controlului sau persoanelor împuternicite pentru aceasta.

2. Oficialii responsabili de efectuarea controlului sau persoanele împuternicite pentru aceasta pot solicita să le fie furnizate extrase sau copii de pe documentele ori evidențele contabile menționate în paragraful 1.

#### SECȚIUNEA a 12-a

Informațiile colectate pe parcursul controalelor trebuie să fie protejate de secretul profesional, în concordanță cu prevederile relevante ale legislației naționale și comunitare. Aceste informații nu pot fi comunicate altor persoane decât celor care, conform atribuțiilor lor în cadrul țării beneficiare sau în cadrul instituțiilor comunitare, trebuie să intre în posesia acestora pentru îndeplinirea atribuțiilor respective.

#### SECȚIUNEA a 13-a

Oficialii Comisiei Europene trebuie să aibă acces la toate documentele elaborate în scopul efectuării controlului în cadrul CMCF sau la cele referitoare la controalele deja efectuate, inclusiv la informațiile stocate în sistemele de procesare a datelor.

#### SECȚIUNEA a 14-a

Prevederile acestui acord nu împiedică țările beneficiare să aplice proceduri naționale de control mai riguroase decât cele descrise aici.

*Apendicele A*

## DESCRIEREA SUCCINTĂ

### a cerințelor referitoare la informațiile necesare pentru un sistem de audit corespunzător

Un sistem de audit corespunzător, descris în secțiunea a 2-a c), este îndeplinit pentru o anumită formă de asistență când:

1. Evidențele contabile ținute la nivelul de management corespunzător furnizează informații detaliate despre plățile

făcute beneficiarilor finali pentru fiecare proiect cofinanțat, inclusiv data înregistrării contabile, suma fiecărei cheltuieli, identificarea documentului justificativ, data și metoda de plată; înregistrările vor fi susținute de documentele justificative necesare (de exemplu, facturi).

2. În cazul cheltuielilor care au doar parțial legătură cu operațiunile cofinanțate de Comunitate există justificări suficiente care să demonstreze corectitudinea alocării sumelor între cele cofinanțate de Comunitate și celelalte operațiuni. Justificări similare există, de asemenea, pentru toate tipurile de cheltuieli care sunt recunoscute ca fiind eligibile ca valoare sau în raport cu celelalte costuri.

3. Planurile tehnice și de finanțare ale proiectelor, rapoartele de progres, documentele privind aprobarea asistenței financiare nerambursabile, procedurile de licitație și contractare etc. sunt păstrate disponibile la nivelul de management adecvat.

4. La raportarea plăților către o autoritate intermediară informațiile menționate în paragraful 1 sunt incluse într-o declarație de cheltuieli detaliată care precizează, pentru fiecare proiect cofinanțat de Comunitate, fiecare cheltuială individuală, în vederea întocmirii sumei totale certificate. Aceste declarații detaliate de cheltuieli constituie documentele de bază pentru înregistrările contabile ale autorităților intermediare.

5. Autoritățile intermediare vor ține înregistrări contabile pentru fiecare proiect și pentru sumele cheltuielilor certificate de fiecare dată de beneficiarii finali. La raportarea către ofițerul financiar menționat în paragraful (9) din secțiunea a III-a din anexa nr. III autoritățile intermediare vor prezenta o listă cuprinzând proiectele aprobate în cadrul fiecărei forme de asistență, împreună cu informațiile pentru fiecare proiect, cuprinzând cel puțin o identificare completă a proiectului și a beneficiarului final, data

aprobării asistenței financiare nerambursabile, sumele alocate și plătite, perioada acoperită de cheltuieli și suma cheltuielilor pe măsuri și subprograme. Aceste informații constituie documentația justificativă a înregistrărilor contabile făcute de autoritățile desemnate și baza pentru pregătirea declarațiilor de cheltuieli care vor fi prezentate Comisiei.

6. În cazul în care beneficiarii finali raportează direct autorității desemnate, declarațiile detaliate de cheltuieli menționate în paragraful 4 constituie documentația justificativă pentru înregistrările contabile ale autorității desemnate care este responsabilă cu întocmirea listei cuprinzând proiectele, menționată în paragraful 5.

7. În cazurile în care una sau mai multe autorități intermediare intervin între beneficiarul final și autoritățile desemnate fiecare autoritate intermediară solicită, pentru aria sa de responsabilitate, declarații detaliate privind sumele cheltuite procesate la un nivel inferior, pentru a fi folosite ca documentație justificativă pentru propriile înregistrări contabile, raportând instituțiilor superioare un rezumat al sumelor cheltuite pentru fiecare proiect.

8. În cazul altor moduri de organizare a procedurilor de management și de informare, inclusiv al transferurilor computerizate de date, toate autoritățile implicate vor obține suficiente informații de la nivelul inferior pentru a-și justifica propriile înregistrări contabile și sumele raportate la nivelul superior, asigurând în acest fel un sistem de audit corespunzător al rezumatelor sumelor raportate Comisiei pentru fiecare cheltuială și pentru documentele justificative la nivelul beneficiarului final.

*Appendicele B*

### MODEL INDICATIV AL DECLARAȚIEI care trebuie anexată la cererea finală de plată

Către Comisia Europeană  
Directoratul General  
REGIO

Subiect: <Măsura finanțată prin ISPA – numărul și localizarea>

1. Subsemnatul, .....,  
(Se specifică numele, funcția și serviciul.)

am examinat declarația finală de plată pentru....., împreună cu cererea  
(Se indică măsura finanțată prin ISPA și perioada acoperită.)

către Comisie pentru plata sumelor provenite din asistența comunitară.

#### Scopul controlului

2. Am condus controlul în concordanță cu prevederile CMCF, am planificat și am executat controlul în vederea obținerii unei asigurări rezonabile că declarația finală de cheltuieli și cererea de plată a sumelor provenite din asistența comunitară nu conțin declarații false .....  
(Se descriu pe scurt etapele practice de executare a controlului.)

#### Observații

3. Scopul controlului a fost îndeplinit de următoarele:

- a) .....  
b) .....  
c) ..... etc.

(Se vor indica limitările controlului, de exemplu, probleme sistemice, deficiențe de management, lipsa unui audit constant, lipsa documentației ajutoare, cazurile aflate în proceduri legale etc.; se va estima suma cheltuielilor afectate de aceste limitări și asistența comunitară corespunzătoare acestora.)

4. Controlul împreună cu concluziile oricărui alt control național sau din partea Comunității la care am avut acces au dezvăluit o frecvență scăzută/ridică (se va indica corespunzător; dacă este ridicată se va explica) a erorilor/neregulilor. Toate erorile/neregulile au fost rezolvate în mod satisfăcător de autoritățile de management și nu par să afecteze suma provenită din asistența comunitară, cu următoarele excepții:

- a) .....  
b) .....  
c) ..... etc.

(Se indică erorile/neregulile care nu au fost rezolvate corespunzător și, pentru fiecare caz, posibilul caracter sistemic al acestora, extinderea problemelor și mărirea sumelor provenite din asistența comunitară, care par să fie afectate de acestea.)

**Concluzii**

În cazul în care nu există limitări ale controlului, iar frecvența erorilor depistate este redusă și toate problemele au fost rezolvate în mod satisfăcător:

5. a) În urma controlului și a concluziilor oricărui control național sau din partea Comunității la care am avut acces, opinia mea este că declarația finală de cheltuieli prezintă corect, în toate aspectele materiale, cheltuielile făcute în concordanță cu reglementările și cu prevederile programului și solicitarea făcută Comisiei pentru plata sumelor provenite din asistența comunitară pare să fie validă.

În cazul în care există unele limitări ale controlului, dar frecvența erorilor nu este ridicată, sau dacă există probleme care nu au fost rezolvate în mod satisfăcător:

5. b) Cu excepția problemelor la care s-a făcut referire la pct. 3 și/sau a erorilor/neregulilor care par că nu au fost rezolvate în mod satisfăcător și la care s-a făcut referire la pct. 4, opinia mea, bazată pe controlul efectuat și pe concluziile oricărui control național sau din partea Comunității la care am avut acces, este că declarația finală de cheltuieli prezintă corect, în toate aspectele materiale, cheltuielile făcute în concordanță cu reglementările și prevederile programului și solicitarea făcută Comisiei pentru plata sumelor provenite din asistența comunitară pare să fie validă.

În cazul în care există limitări majore ale controlului sau frecvența erorilor depistate este ridicată, chiar dacă erorile/neregulile au fost rezolvate în mod satisfăcător:

5. c) Din cauza problemelor la care s-a făcut referire la pct. 3 și/sau a frecvenței ridicate a erorilor menționate la pct. 4, nu sunt în poziția de a exprima o opinie asupra declarației finale de cheltuieli și asupra solicitării făcute Comisiei pentru plata sumelor provenite din asistența comunitară.

*ANEXA Nr. III.5*

**A C O R D****cu privire la nereguli și la recuperarea sumelor încasate eronat prin ISPA****SECȚIUNEA 1**

Acest acord nu trebuie să afecteze aplicarea în țara beneficiară a regulilor referitoare la procedurile penale sau cooperarea judiciară dintre țările beneficiare ori dintre Comisie și țările beneficiare cu privire la problemele penale.

**SECȚIUNEA a 2-a**

(1) Țările beneficiare trebuie să comunice Comisiei în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a memorandumului de finanțare:

– prevederile stabilite de lege, reglementările sau acțiunile administrative pentru aplicarea măsurilor finanțate prin ISPA;  
– lista cuprinzând autoritățile și organismele responsabile cu aplicarea măsurii, principalele prevederi referitoare la rolul și funcționarea acestor autorități și organisme și la procedurile pentru aplicarea cărora sunt responsabile.

(2) Țările beneficiare trebuie să comunice imediat Comisiei orice amendamente la informațiile furnizate prin îndeplinirea cerințelor paragrafului (1).

(3) Comisia trebuie să studieze comunicările făcute de țările beneficiare și trebuie să le informeze asupra concluziilor rezultate. Aceasta trebuie să rămână în contact cu țările beneficiare atâta timp cât este necesar pentru îndeplinirea prevederilor acestei secțiuni.

**SECȚIUNEA a 3-a**

*Neregulă* înseamnă orice încălcare a prevederilor memorandumului de finanțare, rezultând dintr-o acțiune sau omisiune a unui operator economic, care are ori a avut ca efect prejudicierea bugetului general al Comunității și/sau a legilor naționale relevante ori o grupă de cheltuieli nejustificată.

**SECȚIUNEA a 4-a**

(1) În timpul celor două luni după sfârșitul fiecărui trimestru țările beneficiare trebuie să raporteze Comisiei, Oficiului European Antifraudă orice nereguli care au constituit subiectul inițierii unor investigații administrative sau judiciare.

Pentru aceasta trebuie, pe cât posibil, să dea detalii privind:

– măsura finanțată prin ISPA;  
– prevederile care au fost încălcate, natura și suma cheltuielilor; în cazurile în care nu s-a efectuat nici o plată, sumele care ar fi fost plătite greșit dacă nu s-ar fi descoperit neregulile, cu excepția cazurilor în care eroarea sau neglijența este descoperită înaintea plății și nu conduce la pedepse administrative sau judiciare;

– suma totală și distribuția acesteia între diferitele surse de finanțare;

– perioada în care sau momentul în care neregula a fost comisă;

– practicile folosite pentru comiterea neregulii;  
– felul în care a fost descoperită neregula;  
– autoritățile naționale sau organismele care au întocmit raportul oficial cu privire la nereguli;  
– consecințele financiare, suspendarea, dacă este cazul, a plăților și posibilitățile de recuperare;

– data și sursa primei informații care a dus la suspiciunea că se comite o neregulă, data la care a fost întocmit raportul oficial privind neregula și, dacă este cazul, țara beneficiară și terțele țări implicate;

– identitatea oricăror persoane fizice sau juridice implicate, exceptând cazurile în care asemenea informații nu au relevanță în combaterea neregulilor din cauza caracterului neregulilor în cauză.

(2) Dacă unele dintre informațiile menționate la paragraful (1) și, în particular, cele care privesc practicile folosite în comiterea neregulilor și maniera în care acestea au fost descoperite nu sunt disponibile, țările beneficiare trebuie, pe cât posibil, să furnizeze informațiile lipsă atunci când înaintează Comisiei următoarele rapoarte trimestriale privind neregulile.

(3) Dacă reglementările naționale prevăd confidențialitatea investigațiilor, comunicarea informațiilor trebuie să fie subiectul unei autorizări din partea unei instanțe judecătorești competente.

**SECȚIUNEA a 5-a**

Fiecare țară beneficiară trebuie să raporteze Comisiei și, dacă este necesar, statelor membre implicate orice nereguli descoperite sau presupuse că au existat, atunci când există temerea că:

– acestea pot avea foarte rapid repercusiuni în afara teritoriului său; și/sau  
– arată că un nou *mal praxis* a fost implicat (folosit).

**SECȚIUNEA a 6-a**

În timpul celor două luni după sfârșitul fiecărui trimestru țările beneficiare trebuie să informeze Comisia, cu referire la orice alt raport anterior întocmit conform prevederilor secțiunii a 4-a, despre procedurile înștuite ca urmare a neregulilor notificate anterior și a schimbărilor importante care rezultă din acestea, incluzând:

– sumele care au fost sau se așteaptă să fie recuperate;  
– măsurile interimare luate de țara beneficiară pentru asigurarea recuperării sumelor plătite greșit;

– procedurile judiciare sau administrative instituite în vederea recuperării sumelor plătite greșit și pentru impunerea sancțiunilor;  
– motivele în cazul suspendării procedurilor de recuperare; pe cât posibil, Comisia trebuie notificată înainte de luarea deciziei;

— orice suspendări ale acuzărilor judiciare.

Țările beneficiare trebuie să notifice Comisiei deciziile administrative sau judiciare ori principalele motive privind suspendarea acestor proceduri.

#### SECȚIUNEA a 7-a

Dacă nu există nereguli de raportat în perioada de referință, țările beneficiare trebuie să informeze Comisia despre acest lucru în aceeași limită de timp stabilită în paragraful (1) din secțiunea a 4-a.

#### SECȚIUNEA a 8-a

Atunci când autoritățile competente din țara beneficiară decid, la cererea expresă a Comisiei, să inițieze sau să continue procedurile legale în vederea recuperării sumelor plătite greșit, Comisia poate să decidă să ramburseze țării beneficiare, total sau parțial, costurile legale și costurile care decurg direct din procedurile legale, la prezentarea probelor documentare, chiar dacă procedurile nu au avut succes.

#### SECȚIUNEA a 9-a

(1) Comisia trebuie să păstreze contacte corespunzătoare cu țara beneficiară în scopul suplimentării informațiilor furnizate despre neregulile la care se face referire în secțiunea a 4-a, despre procedurile menționate în secțiunea a 6-a și, în particular, despre posibilitatea de recuperare.

(2) Independent de contactele menționate în paragraful (1), Comisia trebuie să informeze țările beneficiare atunci când natura neregulii este de asemenea manieră încât sugerează că practici similare sau identice pot apărea în alte țări beneficiare.

(3) Comisia trebuie să organizeze pentru reprezentanții țărilor beneficiare întâlniri de informare la nivelul Comunității, pentru a examina împreună cu aceștia informațiile obținute conform secțiunilor 4, 5 și 6 și paragrafului (1) din această secțiune, în special cu privire la învățămintele care trebuie trase în viitor referitoare la nereguli, la măsurile de prevenire și la procedurile legale.

(4) La cererea unei țări beneficiare sau a Comisiei țările beneficiare și Comisia trebuie să se consulte în scopul eliminării oricărui aspect ce prejudiciază interesele Comisiei, care devine evident în timpul îndeplinirii prevederilor în vigoare.

#### SECȚIUNEA a 10-a

Comisia trebuie să informeze cu regularitate țările beneficiare, în cadrul convenției de prevenire a fraudelor, despre ordinul de mărime al fondurilor implicate în neregulile care au fost descoperite și despre categoriile de nereguli, împărțite pe tipuri și pe sume (valoric).

#### SECȚIUNEA a 11-a

(1) Țările beneficiare și Comisia trebuie să ia toate precauțiile necesare pentru a se asigura că informațiile pe care le schimbă rămân confidențiale.

(2) Informațiile la care se face referire în acest acord nu pot fi trimise în particular altor persoane decât celor din țările beneficiare sau din cadrul instituțiilor comunitare, care au, conform atribuțiilor lor, acces la acestea, decât dacă țările beneficiare care le furnizează au specificat în mod expres aceasta.

(3) Numele persoanelor fizice sau juridice pot fi dezvăluite altor țări beneficiare sau instituții comunitare numai dacă acest lucru este necesar pentru prevenirea sau pedepsirea unei nereguli sau pentru a se stabili dacă o presupusă neregulă a avut loc.

(4) Informațiile comunicate sau obținute în orice mod, potrivit acestui acord, vor fi supuse confidențialității profesionale și vor fi protejate în același mod în care informații similare sunt protejate de legislația națională a țărilor beneficiare care le primesc și de către prevederile corespondente aplicabile instituțiilor Comunității.

În plus aceste informații nu pot fi folosite în alt scop decât cel prevăzut în prezentul acord decât dacă autoritățile care le-au furnizat și-au dat acordul expres și cu condiția ca prevederile în vigoare în țările beneficiare în care se găsește instituția beneficiară să nu interzică asemenea comunicare sau folosire.

(5) Paragrafele (1)–(4) nu împiedică folosirea, în orice acțiune legală sau procedură instituită ulterior pentru neconcordanța cu regulile Comunității în domeniul asistenței pentru preaderare, a informațiilor obținute conform acestui acord. Autoritatea compe-

tentă din țările beneficiare care a furnizat aceste informații trebuie informată dinainte despre o asemenea folosire.

(6) Când o țară beneficiară notifică Comisiei că o persoană fizică sau juridică, al cărei nume a fost comunicat Comisiei conform prezentului acord, în urma anchetei ulterioare se dovedește că nu a fost implicată în nici o neregulă, Comisia trebuie să îi informeze în continuare pe toți cei cărora le-a dezvăluit numele, conform prezentului acord, despre acest fapt. Aceste persoane nu trebuie după aceea să mai fie tratate, în virtutea notificărilor anterioare, ca persoane implicate în neregula avută în vedere.

#### SECȚIUNEA a 12-a

Sumele recuperate trebuie distribuite între țările beneficiare și Comisie în conformitate cu ratele de cofinanțare, proporțional cu cheltuielile deja făcute de acestea.

#### SECȚIUNEA a 13-a

Verificările și inspecțiile pe loc, efectuate pentru protejarea intereselor financiare ale Comunității împotriva neregulilor, astfel cum sunt definite în secțiunea a 3-a, trebuie pregătite și conduse de Comisie în strânsă cooperare cu autoritățile competente din țările beneficiare, care vor fi notificate în timp util despre obiectul și scopul verificărilor și al inspecțiilor menționate în această anexă, astfel încât autoritățile să poată acorda tot sprijinul necesar. În acest scop oficialii țării beneficiare implicate pot participa la verificările și inspecțiile pe loc.

În plus, dacă țara beneficiară implicată dorește, verificările și inspecțiile pe loc pot fi efectuate împreună de Comisie și autoritățile competente ale țării beneficiare.

#### SECȚIUNEA a 14-a

Verificările și inspecțiile pe loc trebuie efectuate de Comisie la operatori economici persoane fizice sau juridice sau la alte organisme naționale cărora le este atribuită putere legală, dacă există motive să se creadă că au fost comise nereguli.

Pentru a se facilita efectuarea de către Comisie a acestor verificări și inspecții operatorilor economici trebuie să le fie solicitată o garantare a accesului la sediul, terenul, mijloacele de transport sau la alte suprafețe folosite în scopuri de afaceri.

Când este strict necesar să se stabilească unde și dacă neregulile există, Comisia poate efectua verificări și inspecții la alți operatori economici implicați, pentru a avea acces la informațiile pertinente deținute de aceștia despre faptele care fac subiectul verificărilor și inspecțiilor pe loc.

#### SECȚIUNEA a 15-a

(1) Verificările și inspecțiile pe loc trebuie efectuate, în baza responsabilității și autorității Comisiei, de către oficialii sau de alți angajați ai acesteia, împuterniciți corespunzător în baza regulamentelor relevante ale Comisiei și numiți în continuare *inspectorii Comisiei*. Personalul pus la dispoziție Comisiei de țara beneficiară în cadrul procesului de înfrățire instituțională — *twinning* — poate să participe la aceste verificări și inspecții.

Inspectorii Comisiei își vor exercita puterea pe baza unei autorizații care le atestă identitatea și poziția, împreună cu un document care să indice subiectul și scopul verificării și inspecției pe loc.

Conform legii comunitare aplicabile este necesar ca ei să corespundă regulilor de procedură stabilite de legile țării beneficiare implicate.

(2) Sub rezerva înțelegerii cu țara beneficiară Comisia poate cere asistența oficialilor din țările beneficiare ca observatori și poate apela la alte organisme, care activează sub responsabilitatea sa, să acorde asistență tehnică.

Comisia trebuie să se asigure că toți oficialii și organismele menționate mai sus prezintă toate garanțiile cu privire la competența tehnică, independența și respectarea secretului profesional.

#### SECȚIUNEA a 16-a

(1) Inspectorii Comisiei trebuie să aibă acces, în aceleași condiții cu inspectorii administrației naționale și în conformitate cu legislația națională, la toate informațiile și documentațiile despre operațiunile implicate, care sunt necesare pentru desfășurarea corespunzătoare a inspecțiilor pe loc. Aceștia se pot folosi de toate facilitățile de inspecție ca și inspectorii administrației

naționale și pot face copii în special de pe documentele relevante.

Verificările și inspecțiile pe loc pot privi, în particular:

- registre și documente profesionale, cum ar fi facturi, liste de termene și condiții, omitere de plăți, declarații privind materialele folosite și munca efectuată, documente bancare păstrate de operatorii economici, date computerizate;
- sistemele și metodele de producție, ambalare și expediere;
- verificări fizice privind natura și cantitatea bunurilor sau ale operațiunilor finalizate;
- prelevarea și verificarea de mostre;
- progresul lucrărilor și investițiilor pentru care s-a acordat finanțarea și utilizarea investițiilor finalizate;
- documente contabile și bugetare;
- implementarea tehnică și financiară a proiectelor subsidiare.

(2) Dacă este cazul, este în sarcina țării beneficiare, la cererea Comisiei, să ia toate măsurile de precauție corespunzătoare, în conformitate cu legislația națională, în special pentru protejarea probelor.

#### SECȚIUNEA a 17-a

(1) Informațiile comunicate sau obținute în orice fel conform prevederilor acestei anexe sunt acoperite de secretul profesional și sunt protejate în același mod în care informațiile similare sunt protejate de legislația națională a țării beneficiare care le primește și de prevederile corespunzătoare aplicabile instituțiilor comunitare.

Asemenea informații nu pot fi comunicate altor persoane în afara celor din instituțiile Comunității sau din țările beneficiare, a căror funcție necesită cunoașterea lor, și nici nu pot fi folosite de instituțiile Comunității în alte scopuri decât cele de asigurare a unei protecții eficiente a intereselor financiare ale Comunității în toate țările beneficiare. Când o țară beneficiară intenționează să folosească în alte scopuri informațiile obținute de oficialii care participă sub autoritatea sa ca observatori la verificările și inspecțiile

pe loc, trebuie să ceară aprobarea țării beneficiare de la care informația respectivă a fost obținută.

(2) Comisia trebuie să raporteze în cel mai scurt timp posibil autorităților competente ale țării pe al cărei teritoriu au fost efectuate verificările și inspecțiile pe loc despre orice fapt sau suspiciune legată de o neregulă pe care a aflat-o în cursul verificării sau al inspecției pe loc. În orice moment Comisiei i se va putea cere să informeze autoritatea sus-menționată despre rezultatele unor asemenea verificări și inspecții.

(3) Inspectorii Comisiei trebuie să se asigure că la întocmirea rapoartelor lor se ține seama de cerințele procedurale specificate în legislația națională a țării beneficiare implicate. Documentele materiale și probatoare specificate în secțiunea a 16-a trebuie anexate la rapoartele menționate. Rapoartele astfel întocmite trebuie să fie folosite ca probe (admisibile) în procedurile administrative sau juridice ale țării beneficiare în care folosirea lor se dovedește necesară, în același mod și în aceleași condiții ca și rapoartele întocmite de inspectorii administrației naționale. Acestea trebuie să fie subiectul aceluiași reguli de evaluare ca cele aplicabile rapoartelor administrative întocmite de inspectorii administrației naționale și vor avea aceeași valoare ca acestea. Când o inspecție este desfășurată în comun, inspectorii naționali care au luat parte la operațiune vor fi rugați să contrasemneze raportul întocmit de inspectorii Comisiei.

#### SECȚIUNEA a 18-a

Când operatorii economici la care se face referire în secțiunea a 14-a se opun unei verificări sau inspecții pe loc, țara beneficiară implicată, acționând în conformitate cu regulile naționale, trebuie să acorde inspectorilor Comisiei sprijinul necesar pentru a le permite acestora să își îndeplinească sarcinile de verificare sau inspecție pe loc.

Este de datoria țării beneficiare să ia toate măsurile necesare în conformitate cu legislația națională.

*ANEXA Nr. III.6*

## CERINȚELE

### privind informarea și publicitatea

Regulile stabilite în prezenta anexă referitoare la informare și publicitate au încă un caracter provizoriu. De aceea regulile consimțite în acest memorandum de finanțare nu impun regulile ce vor fi aplicate altor măsuri care beneficiază de asistență financiară ISPA.

### Regulile privind detaliile înțelegerii referitoare la informare și publicitate

#### 1. Obiective și scop

Măsurile de informare și publicitate privind asistența acordată prin ISPA au ca scop:

- să mărească conștientizarea și transparența publică față de activitățile Comunității Europene;
- să informeze potențialii beneficiari și organizațiile profesionale despre posibilitățile ISPA.

Informarea și publicitatea trebuie să privească toate proiectele pentru care ISPA asigură asistență financiară. Ținta măsurilor de informare și publicitate este de a informa publicul general și, de asemenea, potențialii beneficiari, inclusiv:

- autoritățile regionale, locale sau publice;
- partenerii sociali și economici;
- organizațiile neguvernamentale;
- operatorii și promotorii de proiect;
- orice alte părți interesate

despre oportunitățile oferite de ISPA.

#### 2. Principii generale

Organismele responsabile cu implementarea proiectelor ISPA, denumite în continuare *organisme responsabile*, sunt răspunzătoare pentru toate măsurile de publicitate imediate. Publicitatea trebuie condusă în cooperare cu departamen-

tele Comisiei, care vor fi informate despre măsurile luate în acest scop.

Organismul responsabil trebuie să ia toate măsurile administrative necesare pentru a asigura aplicarea efectivă a acestor aranjamente și să colaboreze cu departamentele Comisiei.

Măsurile de informare și publicitate trebuie luate în timp util, imediat după ce asistența ISPA este aprobată. Comisia își rezervă dreptul să inițieze procedura de restrângere, suspendare sau anulare a asistenței ISPA, dacă țara beneficiară nu își îndeplinește obligațiile stabilite în prezenta anexă.

#### 3. Îndrumări privind activitățile de informare și publicitate

În afară de regulile detaliate, stabilite la pct. 4, următoarele principii trebuie aplicate în conformitate cu toate măsurile de informare și publicitate:

##### 3.1. Media

Organismul responsabil trebuie să informeze media în modul cel mai corespunzător despre acțiunile cofinanțate prin ISPA. Participarea Comunității Europene va fi reflectată exact în aceste informații.

Pentru aceasta lansarea formală a proiectelor și fazele importante ale implementării lor vor face subiectul unor

măsurile de informare, în special în mijloacele media regionale (presă, radio și televiziune). Trebuie asigurată o colaborare corespunzătoare cu delegațiile Comisiei în țările beneficiare implicate.

### 3.2. Acțiunile de informare

Organizarea acțiunilor de informare, cum ar fi: conferințe, seminarii, târguri și expoziții legate de implementarea proiectelor parțial finanțate prin ISPA, trebuie să menționeze explicit participarea Comunității Europene. Trebuie să se beneficieze de această oportunitate pentru a se expune steagul Comunității Europene în sălile de conferință și sigla Comunității Europene pe documente. Delegațiile Comisiei în țările beneficiare trebuie să sprijine, dacă este necesar, organizarea și desfășurarea unor asemenea evenimente.

### 3.3. Material informativ

Publicațiile (cum ar fi broșuri și prospecte) despre proiecte sau măsuri similare trebuie să conțină pe copertă o indicație clară a siglei Comunității Europene atunci când se folosește și o siglă națională, regională sau locală.

Când publicația include o prefață aceasta trebuie semnată atât de persoana responsabilă din țara beneficiară, cât și, din partea Comisiei, de membrul Comisiei responsabil sau de către un reprezentant desemnat, pentru a asigura faptul că participarea Comunității Europene este clară. Aceste publicații trebuie să facă referiri la organismele responsabile pentru informarea părților interesate.

Principiile sus-menționate se vor aplica, de asemenea, și materialelor audiovizuale sau de pe paginile web.

## 4. Obligații ale țărilor beneficiare

Informarea și publicitatea trebuie să facă obiectul unei serii coerente de măsuri definite de organismul responsabil în colaborare cu Comisia, pe durata proiectului. Țările beneficiare trebuie să se asigure că reprezentanții Comisiei, inclusiv delegațiile sale, sunt corect implicate în cele mai importante activități legate de ISPA.

Când proiectele sunt implementate, organismul responsabil trebuie să ia următoarele măsuri care să indice participarea ISPA în proiectele menționate:

#### a) Informarea referitoare la proiect

Măsurile de informare și publicitate prompte trebuie luate pentru a conștientiza publicul general în privința asistenței acordate de Comunitatea Europeană prin ISPA. Organismul responsabil trebuie să publice conținutul proiectelor în cea mai adecvată formă și să se asigure că asemenea documente sunt difuzate către media locală și regională și să le țină la dispoziție părților interesate. Măsurile prompte vor include:

- panouri de publicitate ridicate la locul lucrărilor;
- plăci comemorative permanente pentru infrastructurile accesibile publicului general, care vor fi instalate în conformitate cu aranjamentele speciale privind informarea pe teren, detaliate mai jos.

#### b) Informații generale referitoare la ISPA

În plus față de prevederile pct. a) organismul responsabil, împreună cu coordonatorul național ISPA, este responsabil pentru difuzarea regulată a informațiilor generale despre asistența ISPA alocată țărilor lor, subliniind implementarea proiectelor și rezultatele obținute. Această informare generală trebuie să aibă loc cel puțin o dată pe an și să fie făcută disponibilă Comisiei pentru raportul anual. Informarea va avea forma unor broșuri de interes general, material profesional audio-video (de exemplu, videoclip) și conferințe de înștiințare la un nivel corespunzător. Informarea trebuie să grupeze proiectele după natura lor și/sau să se focalizeze pe proiectele de interes relevant. Aceasta trebuie actualizată anual și transmisă televiziunilor sau posturilor de radio naționale și regionale, Comisiei și, la cerere, altor părți interesate, astfel cum sunt definite la pct. 1.

## 5. Activitatea comitetelor de monitorizare

Comitetele de monitorizare trebuie să se asigure că există informații adecvate cu privire la activitatea lor. În acest scop fiecare comitet de monitorizare trebuie să informeze media, cât de des consideră necesar, despre progresul proiectului/proiectelor pentru care este responsabil. Președintele va fi responsabil pentru contactele cu media și va fi asistat de reprezentanții Comisiei.

Pregătirile corespunzătoare vor fi făcute, de asemenea, în colaborare cu Comisia și cu delegațiile acesteia în țările beneficiare, atunci când au loc evenimente importante, cum ar fi întâlniri la nivel înalt sau inaugurări.

Reprezentanții Comisiei în comitetele de monitorizare, în colaborare cu organismele responsabile, vor asigura concordanța cu prevederile adoptate privind publicitatea, în special cu cele care privesc panourile de publicitate și plăcile comemorative (vezi prevederile de mai jos).

Măsurile de informare și publicitate și probele adecvate, cum sunt fotografiile, trebuie să fie înmânate președintelui de către organismul responsabil. Copii de pe unele materiale de acest fel vor fi transmise Comisiei.

Președinții comitetelor de monitorizare trebuie să înainteze Comisiei toate informațiile care trebuie avute în vedere la întocmirea raportului anual al acesteia.

## 6. Prevederi finale

Organismul responsabil poate în orice moment să desfășoare acțiuni suplimentare pe care le consideră necesare.

Acesta trebuie să consulte Comisia și să o informeze despre inițiativele pe care le are, astfel încât Comisia să poată participa în mod corespunzător la îndeplinirea acestora.

Pentru a facilita implementarea acestor prevederi Comisia, prin delegația sa la locul de desfășurare, va asigura asistență sub forma unui manual care va fi întocmit în limba națională. Acesta va conține îndrumări detaliate în formă electronică (CD-ROM) și va fi disponibil, la cererea contractanților, la organismul responsabil sau la coordonatorul național ISPA.

### Măsurile speciale privind panourile de publicitate și plăcile comemorative

Pentru a asigura vizibilitatea proiectelor ISPA țărilor beneficiare se vor asigura că sunt îndeplinite următoarele măsuri de informare și publicitate:

#### 1. Panourile de publicitate

Panourile de publicitate vor fi ridicate la locul de desfășurare a lucrărilor pentru proiectele finanțate prin ISPA. asemenea panouri de publicitate trebuie să cuprindă un spațiu rezervat indicațiilor privind participarea Comunității Europene.

Panourile de publicitate trebuie să aibă o dimensiune potrivită cu scala operațiunilor desfășurate.

Secțiunea panoului de publicitate rezervată Comunității Europene trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- trebuie să ocupe cel puțin 50% din suprafața totală a panoului de publicitate;
- trebuie să poarte sigla Comunității Europene și să cuprindă textul următor, astfel cum este prezentat în tabelul anexat.

Atunci când organismul responsabil nu ridică propriul panou de publicitate care să anunțe implicarea sa în finanțarea proiectului, asistența acordată de Comunitatea Europeană trebuie anunțată pe un panou de publicitate special. În asemenea cazuri prevederile sus-menționate referitoare la contribuția Comisiei Europene se aplică prin analogie.

Panourile de publicitate trebuie înlăturate nu mai târziu de 6 luni de la data finalizării lucrărilor și trebuie să fie înlocuite cu o placă comemorativă, în conformitate cu prevederile pct. 2.

## 2. Plăcile comemorative

Plăcile comemorative permanente trebuie plasate pe teren și trebuie să fie accesibile publicului general. În afara

siglei Comunității Europene asemenea plăci trebuie să menționeze contribuția Comunității Europene la proiect.

Trebuie folosit textul următor ca model pentru conținutul cerut:

„Acest proiect a fost cofinanțat cu ..... % de către Comunitatea Europeană. La finalul lucrării în ..... costul total al proiectului a fost de ..... și contribuția totală a Comunității Europene a fost de .....“  
(se menționează anul) (moneda națională)  
(moneda națională)

Exemplu:

Titlul proiectului	
Localizarea	
Sigla europeană	Finanțat de: Uniunea Europeană (asistență ..... euro ..... financiară nerambursabilă) (moneda națională) IFI (împrumut) ..... euro ..... (moneda națională)
Autoritatea de implementare:	{Ministerul ...} {Agenția ...}
Beneficiar:	{Denumirea beneficiarului}
Supervizare și management:	{Denumirea firmei}
Contractant:	{Denumirea contractantului}

## PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

## D E C R E T

privind promulgarea Legii pentru ratificarea Memorandumului de finanțare convenit între Guvernul României și Comisia Europeană privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare pentru măsura „Construcția și reabilitarea secțiunilor 4 și 5 ale autostrăzii București—Cernavodă, România“, semnat la București la 22 decembrie 2000 și la Bruxelles la 23 octombrie 2000

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 99 alin. (1) din Constituția României,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru ratificarea Memorandumului de finanțare convenit între Guvernul României și Comisia Europeană privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare pentru măsura „Construcția și

reabilitarea secțiunilor 4 și 5 ale autostrăzii București—Cernavodă, România“, semnat la București la 22 decembrie 2000 și la Bruxelles la 23 octombrie 2000, și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI  
ION ILIESCU

București, 9 iulie 2001.  
Nr. 520.

## EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 2511.1—12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea“ București și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).  
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.  
Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78, E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro